

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AVRUPA BİRLİĞİ UYUM
KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı
14 Haziran 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı (1/838)

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

14 Haziran 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Avrupa Birliği Uyum Komisyonu saat 12.10'da açıldı.

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın (1/838) görüşmeleri yapılarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.57'de toplantıya son verildi.

14 Haziran 2017 arşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:12.10

BAŞKAN: Mehmet Kasım GÜLPINAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN VEKİLİ : Recai BERBER(Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Özkan YALIM (Uşak)

SÖZCÜ: Zehra TAŞKESENLİOĞLU (Erzurum)

KÂTİP: Mithat SANCAR (Mardin)

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyeleri, Komisyonumuzun üyesi olmayıp dışarıdan gelen değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 26'ncı Yasama Döneminin Onuncu Toplantısını açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı (1/838)

BAŞKAN – Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizde Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı yer almaktadır. Bildiğiniz üzere, geçen hafta yaptığımız toplantı gündeminde de yer alan tasarı görüşmeleri bazı üyelerimizin daha detaylı inceleyebilmeleri için bugüne ertelenmişti.

Bugün, tali komisyon olarak, yine tekrara girmeden, kısaca, genellikle geneli üzerinde görüşme yaptığımızı hatırlatmak istiyorum ben. Ancak, Komisyon üyelerimizin talebi ve Avrupa Birliği Bakanlığımızdan gelen görüşleri de dikkate alarak özellikle bazı maddeleri veya doğrudan AB mevzuatıyla ilgili maddeleri de görüşüyoruz.

Şimdi, tasarımı bu çerçevede görüşmeye başlayabiliriz.

Önce, tasarının geneli üzerinde, sonra da karar vereceğimiz maddeler üzerinde görüşme yapacağız.

Usul olarak yine Bakanlık temsilcilerine söz verebiliriz. Gerçi, geçen hafta detaylı bir aktarım yapmışlardı. Eğer üye arkadaşların bu yönde bir talebi varsa tekrar... Özkan Bey, siz yoktunuz gerçi geçen hafta, yeni gelen dışarıdan arkadaşlarımız var, eğer isterseniz kısa bir şekilde, yalnız geçen haftaki kadar uzun olmamak kaydıyla, önce Orman ve Su İşleri Bakanlığından gelen temsilcilerimize söz verelim.

Tutanaklara geçmesi açısından kendinizi de tanıtırsanız çok memnun olurum, buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIğI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; hepinizi öncelikle kurumumuz adına saygıyla selamlayarak sunuma başlayacağım.

Genel Müdürlüğümüz de toplantıya gelmek üzere -Kültür Bakanlığındaki bir toplantıdan dolayı- biraz sonra o da iştirak edecektir.

Bildiğiniz gibi, Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı uzun yıllardır hep gündemde olan ve 2002 yılından itibaren çalışma sürecine başlanan ancak 2011 ve 2015 yıllarındaki genel seçimlerle birlikte kadük olan yani Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine kadar gelip görüőülemeyen bir kanun. Fakat söz konusu kanun tasarısı, aynı zamanda Avrupa Birliği uyum müzakere sürecinde, özellikle 2009 yılındaki çevre faslının kapanış kriterlerinde, ülkemiz tarafından çıkarılması taahhüt edilen yasalardan bir tanesi olarak taahhüt edilmiş. Bununla ilgili çalışmalar, tabii 2009 yılından sonraki çalışma süreçleri Avrupa Birliğinin oluşturmuş olduğu 6 no.lu Ulaştırma, Çevre ve Enerji alt komisyonlarındaki toplantılarla devam etmiş müzakere süreçleri. En son geçen yıl, 2016 yılında hem mart ayında hem de mayıs ayında yapılan toplantılarda, yeni düzenlenen yasanın neler getirdiği, kadük olan yasalarla birlikte nelerin deđiőtiđi AB üyesi komisyon üyeleriyle paylaşıldı ve geçen yıl mayıs ayında gerçekleştirilen 124'üncü Ortaklık Komite Toplantısında Avrupa Birliği Çevre Genel Müdürlüğü tarafından da yasanın genel hatları olarak, Avrupa Birliği Çevre Mevzuatı, yine Avrupa Birliğinin özellikle doğa koruma konusunda temel doküman olarak kabul ettiği kuş ve habitat direktifleriyle genel olarak uyumlu olduğunu... Çünkü bu, kanun olduğu için hepsinin kanunda düzenlenmesinin mümkün olmadığını, bazı şeylerin ikincil mevzuatta düzenleneceği konusunda biz kendilerine görüş belirttik. Onlar da bu toplantıda, yasanın genel olarak uyumlu olduğunu, ikincil mevzuat düzenlemeyle birlikte de kalan eksiklerin giderilmesinin uygun olacağını beyan ettiler.

Yine, bu süreçle ilgili bizim, Avrupa Birliği destekli olarak, Genel Müdürlüğümüzce yürütölen, 2015 yılında başlayan ve 2018 yılı sonunda bitecek olan NATURA 2000 Projemiz var. Zaten bu proje kapsamında temel bileşimlerin bir tanesi de bu kanunun çıkmasıyla birlikte Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu ikincil mevzuatların çıkarılmasına yönelik bir çalışma süreci. Bu çalışma da başladı, aslında taslak ikincil mevzuatlar da oluşturuldu, yaklaşık 20'ye yakın bir ikincil mevzuat oluşturuldu ve 2018 yılına kadar bu mevzuatların tamamlanması öngörülmekte. En son 2017 yılında, Mart ayında ülkemizde gerçekleştirilen Avrupa Birliği Komisyon toplantısında üyelerin beklentisi, artık bu yasanın Meclise ne zaman geçeceğine dair görüşlerini beyan ettiler, biz de konunun, yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğini, komisyonlardan geçmesi durumunda da yasalaşmasını beklediğimizi beyan ettik. Avrupa Birliğiyle ilgili uyum süreci hakkında genel olarak benim aktarmak istediklerim bu kadar.

Zaten, tabii ki baktığımız zaman, bizim neleri dikkate almamız gerekiyordu Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu olmamız için? Bir, uluslararası sözleşmeler var; özellikle bu CİTES Sözleşmesi, Barcelona Sözleşmesi, Bern Sözleşmesi, Bükreş, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi. Bir de biraz önce bahsettiğim gibi direktifler var, Kuş ve Habitat Direktifleri. Bunlar temel olarak bizim uyum sürecinde dikkate almamız gereken mevzuatlardı. Bu detaya girmeyeceğim. Aslında kanun metninde, AB mevzuatında yer alan temel öğeler var. Bunların kanunun hangi maddelerinde karşılanmaya çalışıldığına yönelik genel bir sunum yapmıştık biz burada; işte tür ve habitatların korunması, ekolojik koridor, ekolojik etki değerlendirmesi -özellikle Avrupa Birliğinin olmazsa olmaz kriterlerinden birisi- korunması gereken tür ve habitatların belirlenmesi. Şu ana kadar ülkemizde yapılan birçok bilimsel çalışma var, bu bilimsel çalışmalarda tür listeleri, habitat listeleri ortaya konulmakta fakat ülkemizin yasal olarak deklare etmiş olduğu Şu türler korunması gereken, Şu türler sıkı korunması gereken türler veya Şu habitatlar korunması gereken öncelikli habitatlardır diye tanımlanmış, yayımlanmış bir listemiz yok. Bu kanunla birlikte biz bu listenin de oluşturulmasını ortaya koyduk çünkü Avrupa Birliğine üye olduğumuz zaman Avrupa Birliği bu listeleri bizden isteyecek. Yine, tür ve habitatların korunmasındaki koruma seviyesinin belirlenmesi, bu da önemli bir unsurdur.

Katılımcılık; bugüne kadar aslında baktığınız zaman, doğa korumayla ilgili yasalarda katılımcılıkla ilgili genel bir düzenleme yoktu, sadece ÇED süreçlerinde bir yasal düzenleme var ama diğer korunan alanların, işte 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu olsun, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda bu alanların belirlenmesi, yönetimi, planlaması sürecinde katılımların nasıl yapılacağına yönelik yasal düzenleme altına alınmamıştı. Fakat uygulanmıyor muydu? Uygulanıyordu ama belli bir sistematığı yoktu, yasal dayanağı yoktu. Bu kanunla bu da bir düzenleme altına alınmış oldu, kim nerede nasıl katılacak, ulusal düzeyde katılım nasıl olacak, yerel düzeyde katılım nasıl olacak...

Benim genel olarak aktarmak istediklerim bunlar, bundan sonraki bölüm, kanunun genel olarak getirmiş olduğu düzenlemeler. AB uyum sürecindeki yapmış olduğumuz çalışmaları ben kısaca özetledim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi tasarının Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğunu değerlendirmek üzere Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcilerinden bilgi alalım.

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ SELÇUK BAYRAKTAROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; Çevre ve İklim Değişikliği Faslı, geniş kapsamı, uyumlaştırma maliyetleri ve çevre alanındaki müktesebatın birçok uluslararası sözleşmeyi de kapsamaması bakımından en zor fasıllarımızdan biri. Bunu geçen hafta da detaylı olarak konuşmuştuk, bu hafta o kadar uzun açıklamada bulunmayacağım Sayın Başkanımızın açıklamalarından anladığım kadarıyla ama kısaca yine bazı hususlara değinmek istiyorum.

Çevre alanında tanıtıcı tarama toplantıları 2006 yılında tamamlanmış, Çevre Faslı için -hepinizin bildiği gibi- iki açılış kriteri bildirilmiş. Söz konusu kriterler sağlanarak Çevre ve İklim Değişikliği Faslı'mız 21 Aralık 2009 tarihinde müzakerelere açılmıştır. Fasla ilişkin olarak 1 siyasi ek protokol ve 5 teknik olmak üzere 6 kapanış kriteri bulunmaktadır. Kapanış kriterleri, özü itibarıyla, Çevre Faslı kapsamındaki tüm müktesebata uyum için gerekli mevzuatın yürürlüğe konması ve üyelikle birlikte uygulamanın mümkün olmasını temin edecek idari kapasitenin oluşturulmasını öngörmektedir. Bu çerçevede, Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı, fasıl kapsamındaki en önemli mevzuat çalışmalarımızdan biridir. Avrupa Birliği Habitat Direktifi ile Kuş Direktifi'nin mevzuatımıza uyumlaştırılması amacıyla hazırlanan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'yla Avrupa Birliğinin doğa koruma alanındaki temel düzenlemeleri olan Habitat Direktifi ve Kuş Direktifi'ne uyum sağlanacak, ülkemizde biyolojik çeşitliliği koruma alanının -NATURA 2000- kurulmasına ilişkin yasal zemin oluşmuş olacak ve Çevre ve İklim Değişikliği Faslı kapanış kriterleri bakımından da önemli bir gelişme sağlanmış olacaktır. Ancak tam uyumun sağlanabilmesi için yapılacak ikincil düzenlemelerin de AB müktesebatı kapsamında hazırlanması önem arz etmektedir. Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Korunma Kanunu Tasarısı geçmiş dönemlerde de Avrupa Komisyonuyla paylaşılmış, yapılan teknik toplantılar ve yayımlanan ilerleme raporlarında konuyla ilgili değerlendirmelere de yer verilmiştir.

Ayrıca ülkemizde doğa koruma konusunda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da geçmiş dönemlerde oluşturdukları bir platform aracılığıyla bu kanun tasarısı kapsamındaki görüş ve eleştirilerini Avrupa Parlamentosunda ve AB kurumlarına dile getirmişlerdir. Bu kapsamda STK'ların söz konusu görüş, öneri, istek ve eleştirileri ilgili kurumlarımıza iletilmiş olup STK'lar bu süreçte etkin rol almıştır.

Bununla birlikte, hem Avrupa Komisyonu hem de STK'lar tarafından yakından takip edilmekte olup uygulamaları açısından kanunun eleştirilebileceği de düşünülmektedir, bunu geçen hafta da ifade etmiştik. Bu erevede, Bakanlığımız tarafından Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna yazılı olarak sunulan Tabiatı ve Biyolojik eşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'yla ilgili görüş ve değerlendirmelerimiz sizlerle de paylaşılmış, 4 değerlişlik önerimiz olmuştur. Bu değerlişlik önerilerimizin de hemen hemen hepsi hem Orman ve Su İşleri Bakanlığımız hem AB Uyum Komisyonu, Bakanlığımız tarafından değerlendirilmiştir. O değerlişlik nergelerimiz de gündeme alındı.

z itibarıyla şunu söylemek isterim: Bu kanun tasarısı bu hâliyle bile bizim için geçmesi, nergelerimizle birlikte, son derece önemlidir, en önemli mevzuat uyum çalışmalarımızdan biridir. Saygılarımla arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Değerli yelerimiz, bakanlıklarımızın temsilcilerini dinledik, şimdi de tasarının geneli üzerinde söz almak isteyen Sayın Komisyon yelerimize öncelikle söz vereceğim.

İlk söz isteyen Sayın Selina Doğan.

Buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın bakanlık temsilcileri, teşekkür ederiz.

Biz öncelikle bir sitemimizi ifade ederek başlamak istiyoruz. Yani Komisyonumuz haftalardır pek çok temel hak ve zgrlkler AB uyum yasalarını ilgilendirdiği hlde toplanmadı ve nihayetinde, zeytinlikler yasasıyla birlikte bu evre kanunu vesilesiyle hemen toplandı. Yani elbette bu anlamda da uyum sağlansın ama keşke ülkemizi ilgilendiren diğer tüm konularda da Komisyonumuz amacına uygun şekilde toplansa.

şimdi kanun geneliyle ilgili düşüncelerimizi ifade etmek istiyorum grubumuz adına. Uzun sreden beri Komisyonumuz toplanmadığı hlde nihayet toplanmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Türkiye'nin, stratejik bir hedefi olan Avrupa Birliğinden giderek uzaklaştığını üzüntüyle izliyoruz. Temennimiz odur ki Türkiye, sonu belirsiz maceralardan bir an evvel sıyrılıp yeniden Avrupa Birliği yelik müzakereleri sürecine girer.

Tabiatı ve Biyolojik eşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı, Türkiye'nin Avrupa Birliği yelik sürecinde yerine getirmesi gereken bir mevzuat olması bakımından önemsediğimiz bir tasarı. Zira uzun sreden beri ilk defa AB'ye uyum için bir yasa tasarısını görüşüyoruz, bunun devamının gelmesini temenni ediyoruz.

Hepimizin, içinde yaşadığı ve dengesinin bozulması durumunda nasıl felaketlerle karşılaşabileceğimizi tahmin ettiğimiz tabiatı korumak için tüm dünya bir şekilde önlem almaya çalışıyor. Önlem alan kurumların başında da Avrupa Birliği geliyor. Çevreye zel bir önem veren Avrupa Birliğinin evre politikası, kirliliği ortadan kaldırmayı, azaltmayı ve önlemeyi, doğal kaynakların ekolojik dengeye zarar vermeyecek şekilde kullanılmasını temin ederek sürdürülebilir kalkınmayı sağlanmayı, çevresel zararın kaynağında önlenmesini ve çevreyi korumanın diğer sektörel politikalarla entegrasyonunu güvence altına almayı amaçlamaktadır. Avrupa topluluğunu ekonomik ve parasal birliğin yanı sıra siyasi bir birlik hâline getirerek Avrupa Birliğini kuran, 1993 yılında yürürlüğe giren Maastricht Anlaşması'yla evre alanına politika statüsü verilmişti. Türkiye'yle açılan 27'nci Fasal özelliğini taşıyan evre Faşlı'na belirli düzeyde uyum sağlanmış olması da memnuniyet

vericidir ancak özellikle atık yönetimi ve endüstriyel kirlenmeye ilişkin olmak üzere uygulamanın hâlâ zayıf olduğunu biliyoruz. Nehir havzası yönetimi planlarına ilişkin çaba sarf edilmektedir, daha kapsamlı ve iyi koordine edilmiş çevre ve iklim politikalarının oluşturulmasına ve uygulanmasına hâlâ ihtiyaç bulunmaktadır. Stratejik planlamaya, büyük yatırımlara ve daha güçlü bir idari kapasiteye de ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecek yıl Türkiye'nin, özellikle atık yönetimi, endüstriyel kirlenme ve suyla ilgili direktiflere ilişkin uyumunu tamamlaması ve çevresel etki değerlendirmesi mevzuatının doğru olarak uygulanmasını sağlaması, iklimle ilgili eylemlerin şeffaflığı konusundaki müktesebatın yanı sıra, halkın katılımı ve çevresel bilgilere halkın erişim hakkıyla ilgili müktesebata uyum sağlaması, iklim değişikliğiyle ilgili Paris Anlaşması'nı onaylaması ve anlaşmaya yönelik katkısını uygulamaya başlaması gerekmektedir ki anlaşmanın askıya alındığını okuduk ancak gerçekçisini bilemiyoruz.

Doğa korumayla ilgili çerçeve mevzuat, ulusal biyoçeşitlilik stratejisi ve eylem planı henüz kabul edilmemiştir. Sulak alanlarda, ormanlarda ve doğal sit alanlarında imara izin veren düzenlemeler hâlâ AB müktesebatına uyumlu değildir. Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın AB müktesebatına uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir. Potansiyel NATURA 2000 alanları henüz belirlenmemiştir, gelecekteki NATURA 2000 alanlarının belirlenmesi ve yönetilmesine yönelik kurumsal çerçevenin geliştirilmesi ve uygun kaynağın sağlanması gerekmektedir.

Şimdi, 2002 yılından beri hazırlıkları süren bu tasarı, ilk olarak 2013 yılında gündeme gelmiş, o dönemde de tepkiyle karşılanmış, kadük hâle gelmişti. İktidar yasa yapma konusundaki alışkanlığını maalesef bu tasarıda da karşımıza çıkardı. Gönül isterdi ki tasarı, kimsenin haberi olmadan Meclise gönderilmek yerine konu tüm taraflarıyla, sivil toplum örgütleriyle istişare edilerek burada görüşülseydi ancak bu tasarıda da "Ben yaptım, oldu." mantığıyla karşı karşıyayız.

Bu yasa tasarısını genel olarak olumluamakla beraber son derece olumsuz sonuçlara yol açabilecek yönlerinin de altını çizmek istiyoruz. Tasarının yasalaşması hâlinde Türkiye'de yürürlükte olan doğa korumayla ilgili yasalar tek bir çatı altında toplanacak yani müstakil bir mevzuat olacak. 1983 yılından bu yana yürürlükte olan Millî Parklar Kanunu yürürlükten kaldırılacak, bu alanlar için eğer daha korumacı bir düzenleme getirilmezse mevcut 42 adet millî park için tehlike çanları çalmaya başlayacak. Maalesef, bu tasarıda gerekli değişiklikler yapılmazsa bu kaygıların haklı çıkma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Doğa koruma alanlarından yalnızca Orman ve Su İşleri Bakanlığını yetkili kılmayı öngören tasarı yasalaşırsa özel veya tüzel kişilerin talep etmeleri durumunda doğal sit alanlarının derecesi düşürülebilecek, sınırları değiştirilebilecek, koruma statüsü kaldırılabilir. Tasarıya yönelik eleştirilerin başında uluslararası öneme sahip korunan alanların yatırımcıların talepleriyle elden çıkmasına zemin hazırlanacağı endişesi geliyor. Getirilen yeni düzenlemelerin korumayı değil, kullanmayı öngördüğü eleştirisine neden olan tasarıyla ülke yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 5'ine karşılık gelen korunan alanların korumasız bırakılacağından endişe ediliyor, oysa bu oranı artıyor olmamız gerekir.

Bizce hangi madde neden sakıncalı?

1) Kanun tasarısı, doğa koruma çalışmalarını yönlendirebilecek, doğaya yönelik tehditleri ve çatışmaları -madenler, kentleşme, enerji, HES'ler gibi- giderebilecek içerikten yoksundur. Koruma vurgusu çok zayıf ve yetersiz, kullanmaya yönelik düzenlemeler ağırlıkta.

2) Birçok belirleyici madde ve uygulamayla ilgili kritik hükümler gelecekte hazırlanacak yönetmeliklere bırakılmış. Bu durum kanun tasarısının temel hedefini ve etkinliğini büyük ölçüde zayıflatıyor, şeffaflığı ortadan kaldırıyor.

3) Doğal sit statüsü ortadan kaldırılmakta. Doğal sitler bugün Türkiye’de hâlâ bakir kalmış kıyılara sahip olabilmemizin nedenidir. Bunun yanı sıra, HES’ler başta olmak üzere, doğal sit alanlarında gerçekleştirilen ve doğaya zarar veren birçok müdahale koruma kurulları ve mahkemelerce engellenebilmiştir. Dolayısıyla, bu olanağın ortadan kalkması tehlikesi vardır.

4) Tasarının 14’üncü maddesiyle korunan alanlarda Bakanlıkça resen veya gerçek ya da tüzel kişilerin talebi üzerine yeniden değerlendirme işleminin başlatılabileceği belirtilmiştir. Yeniden değerlendirme kararlarıyla koruma alanlarının sınırları değiştirilebilecek veya koruma kararları kaldırılabilir. Türkiye’de korunan alanların sayısı ve yüzey alanları, birçok Avrupa ülkesinin ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerle kabul edilen hedeflerin zaten çok gerisinde. lke yüzölçümünün yaklaşık yüzde 4’, 5’i dolayında olan korunan alanların sayısının daha da artırılması gerekirken bu maddeyle, var olan alanların da korumasız kalmasına imkân tanınmış olacaktır. Taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve AB yaklaşımı dikkate alındığında, Türkiye’nin yeni korunan alanlar ilan etmesi ve bunlara daha etkili bir Şekilde koruma getirmesi gerekmektedir. Tasarıda geçen ‘‘yeniden değerlendirme’’ adı altında mevcut korunan alanlarımızın dahi korumasız kalması tehlikesi söz konusudur.

Tasarının 19’uncu maddesinin 4’üncü bendiyle korunan alanlarda, stratejik öneme sahip veya evre koruma açısından zaruri faaliyetlere alternatif çözümlerin bulunmaması durumunda telafi edici tedbirlerin alınması kaydıyla izin verilebilecektir. Bu maddeyle, hâlâ siyasi olarak şu veya bu nedenle önemli bulunan projelerin Bakanlar Kurulunun siyasi iradesiyle, statüsü ne olursa olsun korunan alanlarda hayata geçirilmesine imkân tanınmaktadır.

Sonuç olarak, yasalaşması ihtiyaç hâline gelen bu tasarıda gerekli düzenlemeler yapılmadığı takdirde eşsiz doğal alanlar ve biyolojik çeşitlilik değerleriyle küresel düzeyde öneme sahip ülkemizdeki son derece hassas birçok tür ve HABİTAT geri dönüşü olmayacak tahribatlara uğrayabilecektir.

Biz bu eleştirilerimiz doğrultusunda değişiklik nergelerimizi de hazırladığ. Sanırım Sayın AB Bakanlığı yetkilisi önergelerin gündeme alındığını söyledi, yani biz onlarla ilgili de hazırlamıştık ama hani onları ortak mı sunmak uygun olur?

BAŞKAN – Onları isterseniz inceleyebilirsiniz AB Bakanlığının sunduğu ortak nergeleri.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Biz o önergeler doğrultusunda da hazırladığ, aynı maddelerle ilgili biz de hazırladığ.

BAŞKAN – Eğer ortak varsa aynı maddeler üzerinde çünkü üç madde üzerinde 4 tane değişiklik önergesi var. Bakalım, eğer ortak varsa sizlerin de imzasıyla onları sunabiliriz.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Bizim kendi müstakil olanlarımız var, bir de onlar için de...

RECAİ BERBER (Manisa) – Ortak olanları birlikte imzalarız.

BAŞKAN – Ortak olanları birlikte, öbürlerini ayrı ayrı gerekirse değerlendiririz.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii, Avrupa Birliği Bakanlığı, AB mevzuatına uygun bulunduğunu zaten genel olarak ifade ettiler, bize yazılı olarak da gönderdiler ama Sayın Genel Müdürüm, mutlaka bu asli komisyonun görevi, orada da mutlaka bu tür eleştiriler olacaktır ama bizim de, Komisyon yelerimizin bilgilenmesi açısından bu eleştirilere sizin de genel olarak vereceğiniz bir açıklama var mı? Onu da duyarsak biz de memnun oluruz.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz; hepinizi Őahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle özür diliyorum çünkü Kültür Turizmde toplantımız vardı, ondan dolayı biraz geç kaldım. Belki Sayın Vekilimizin sorularının tamamına şey yapamadım ama özellikle ben şuradan başlamak istiyorum: Sitle alakalı bizim bu kanunda herhangi bir düzenlememiz yok Sayın Vekilim. Sit düzenlemeleri tamamıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığının. Biz bu kanunla alakalı herhangi bir kısıtlama da getirmiyoruz. Bu kanunda olan, sadece geçen, sit alanlarıyla bizim korunan alanların çakışması noktasındaki Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla yapmış olduğumuz kanundaki ortak metin yani bu kanunda sitle alakalı kesinlikle herhangi bir düzenleme getirilmiyor. Yok, eğer varsa, bizim gözümüzden kaçan bir şey varsa ben izah edebilirim.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Yani biz ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşlerini aldığımız için, bize o şekilde kaygılarını ifade ettiler.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Öyle bir maddemiz yok bizim Sayın Vekilim.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Bu 19’un 4’üncü bendini eğer müsaade ederseniz okuyayım: “Korunan alanlarda stratejik öneme sahip veya çevre koruma açısından zaruri faaliyetlere, alternatif çözümlerin bulunamaması durumunda, ekolojik etki değerlendirmesi yapılması...” Ki bu ekolojik etki değerlendirme yapılması bilimsel bir rapor yani üniversite hocalarının hazırlayacak olduğu bir rapor “...ve her türlü telafi edici tedbirlerin alınması kaydıyla Bakanlar Kurulunca izin verilebilir.” Yani Bakanlığımızca değer yine bu mümkün mertebe koruma şeyini ön plana çıkararak, eğer ülke için hakikaten böyle stratejik öneme sahip bir şey var ise Bakanlar Kuruluna gitsin yani yine Bakanlık tarafından değer Bakanlar Kurulu tarafıyla izin verilsin diye zorlaştırıyor ve bunu da -dediğim gibi- bilimsel bir rapora dayandırıyoruz biz, yoksa bizim kendi önerimizle değer, ekolojik etki değerlendirme raporu istiyoruz, bilimsel bir rapor bu. Geldikten sonra da bunu biz Bakanlar Kuruluna sunuyoruz yani uygun görülürse olur, yoksa değer.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – ÇED raporlarının dikkate alınmadığını biliyoruz.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Hayır, alıyoruz.

Şöyle söyleyeyim Sayın Vekilim: ÇED raporları hazırlanırken Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla bizim yapmış olduğumuz çalışmalarda biz direkt bu görüşlerimizi ÇED raporlarına işletiyoruz. Onda bizim Çevre ve Şehircilikle alakalı herhangi bir problemimiz yok.

Biz NATURA 2000’le alakalı çalışmalara başladık. 2018 yılı sonu itibarıyla inşallah bitireceğiz ki biz geçen, bir ay önce Hırvatistan’daydık, orada toplantımızı da yaptık. Ama şunu net söyleyeyim: Bizdeki korunan alan sayıları yüzde 4 değer, yüzde 7,95. Her bir dokümanı da verebilirim, yüzde 7,95. Ama biz bu alanları ilan ederken, bunu çok samimi olarak söylüyorum, ince eleyip sık dokuyoruz. Hırvatistan ziyaretinde bizatihi kendim, ben teknik ekibin başındaydım. Çevre Bakanı aynen bize şunu söyledi: “NATURA 2000 alanlarını belirlemede ciddi misiniz?” Bakan yardımcısı ki şu an bakanlığa bakıyor görüştüğümüz bakan yardımcımız. Ben de espri olarak söyledim “Çekilelim mi?” diye, güldü. Yani şu tabiri kullandılar: “Brüksel sizin toprak egemenliğinize ortak oluyor.” dediler. Çok özür diliyorum, aynen bu tabiri kullandılar: “NATURA 2000 alanlarında toprak egemenliğinize ortak oluyorlar.” Onun için, biz, hakikaten bunu, dediğim gibi, belirlemeyecek miyiz? Belirleyeceğiz ama bunu... Zaten üniversiteden hocalarımız da var, çalışmalarımız da devam ediyor, 2018 yılı sonu itibarıyla da inşallah bu alanları da belirlemiş olacağız ve bitirmiş olacağız.

Yeniden değerlendirme konusuna gelince Sayın Başkanım, şoyale izah edeyim: şimdi, yeni şeyle beraber Avrupa Birliği müktesebatında -atıyorum- IUCN kriterleri var. Bunlarla birlikte bütün bu alanlarımız, eğer bir talep olması hâlinde, atıyorum, kriterleri taşımayan alanlarımız çıkacak veya kriterleri taşıyıp da yeni ilan edilmesi gereken alanlar ortaya çıkmış olabilecek. Bu, idare olarak bizler tarafından da tespit edilebilir, bir sivil toplum kuruluşu tarafından da tespit edilebilir, böyle bir tespit yapıldığında bunu alıp değerlendireceğiz biz. Yani değerlendirmenin neticesinde de, “Bu statü doğrudur.” “Değildir.” gibi karar verilerek de neticelendirilmiş olacak.

42 millî parkla alakalı, şoyale söyleyeyim: Millî park alanları iptal oluyor mu? Doğru, iptal oluyor ama şimdi korunan alanlarla alakalı iki kanunun olması da kamuoyunda da ister istemez bir ikilem oluşturacak. Öncelikle iptal etmemeyi düşündük, gerçeği düşünmek lazım ama baktık ki iki kanunla beraber bir korunan alan yönetilmez ve burada ilgili maddemiz de var: “Millî parklarla alakalı geçen hükümler, bu kanundaki hükümler geçerlidir.” diye de bir maddemiz de bulunmaktadır. Ki 42 millî parkla alakalı herhangi bir problem yok. Kanunla alakalı çıkarmış olduğumuzda bilemiyorum tehlike çanları... Çünkü bunlarla alakalı bütün kriterleri biz Avrupa Birliği müktesebatına göre ki bizim arkadaşlarımız gitti, bu kanunun Brüksel’de de sunumunu yaptılar. Onlar da bizim kanunumuzu uygun gördüler yani herhangi şey getirmediler. Aynı zamanda NATURA 2000 çalışmalarına başlarken de bu kanunumuzu biz NATURA 2000 ekibine verdik. “Alın, bu kanunda bizim Avrupa Birliğiyle alakalı eksikimiz, noksanımız nedir?” diye kendilerinin eleştiri ve önerilerini aldık, onları da bu kanuna dercetmiş bulunuyoruz.

Tabii, doğrudur, bu kanunda geçen bütün hükümleri kanunla ifade etmek siz de şey yapıyorsunuz ki çok zor, mümkün değil çünkü kanun olmaktan çıkar ki bizim bu kanun çıktığında, inşallah, detaylarla alakalı yönetmelik çalışmalarımız da olacak ki her kanun çalışmasından sonra zaten bu tür yönetmelik çalışmaları da gayet doğaldır, yapılıyor.

Sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili de, biz bu kanunu ta başlangıcından bu yana, kendi genel müdürlüğümüz olarak söylüyorum, bütün sivil toplum kuruluşlarıyla paylaştık, hepsiyle paylaştık, önerilerini aldık, önerilerini de işledik. Tabii, bunların hepsi işlendi mi? Çünkü dediğim gibi bu kanuna taraf olan Çevre ve şehirçilik Bakanlığı var, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı var, onlarla beraber, hem de o sivil toplum kuruluşlarıyla iştişare ederek son hâlini de vermiş bulunuyoruz.

Sayın Başkanım, benim not edebildiklerim bunlar efendim. Başka soru varsa cevaplandırabilirim.

BAşKAN – Teşekkürler, sağ olun Sayın Genel Müdürüm.

Evet, tasarının geneli üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Ali Bey, buyurun.

ALÍ şEKER (İstanbul) – şimdi, bu Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı’nda sıkıntılı maddeler var.

10’uncu maddenin 3’üncü bendinde “Korunan alan içinde veya etkilenen bölgelerde yaşayanlar bilgilendirilir.” deniliyor sadece. Bilgi verme tek başına yeterli değil, oradakilerin görüşünü almak ve onayını almaktır asıl olan, önemli olan.

Yine 11’inci maddede oluşturulacak olan tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma kurulu düzenlenmekte. Bürokratlardan oluşan bu kurulun görevlerin eylem planlarının geliştirilmesi, tür ve Habitat listelerinin değerlendirilmesi ve koordinasyonla sınırlandırılmış durumda. Bu kurulun, sivil toplum kuruluşlarıyla uzlaşıldığı hâliyle, korunan alanların belirlenmesi ve yeniden değerlendirilmesi konularında Bakanlığa görüş vermek gibi bir yetkisi olamayacak yani bir bağlayıcılığı yok. Ayrıyeten kuruldaki ağırlıklı kadro siyasi kadro ve bürokrat kadrosu ve burada da sivil toplum kuruluşu sayısı

2'ye düşürölüyor. İŖte, akademik temsilci 2 kiŖi. Burada ağırlıklı olarak yani siyasi iktidar, istediği alanı, bu kuruldan istediği kararı çıkartacak noktaya doğru götürüyor. Bugün A iktidarı olur, yarın B iktidarı olur. Bu da bu hâliyle sıkıntılı. Siyasi baskıyla birçok korunan alan, yarın, tekrar uygunsuz olan işlevlerde kullanılabilir. Korunan alanları korumamız gerekirken bu tasarılar daha çok, nasıl imara açılır, nasıl başka kullanım alanlarına sunulur bunu içeriyor.

Yine 14'üncü maddede, korunan alanlarda Bakanlıkça resen veya gerçek ya da tüzel kişilerin talebi üzerine yeniden değerlendirme işleminin başlatılabileceği belirtiliyor. Yeniden değerlendirme kararıyla koruma alanlarının sınırları değiştirilebilecek veya koruma kararları kaldırılabilir. Yani burada da herhangi bir kuruluş, kiŖi ya da Bakanlık doğrudan buralarda değişiklik yapabilecek. Türkiye'de korunan alanların sayısı yüzey olarak birçok Avrupa ülkesinin çok çok gerisinde ve mevcut olanlar -siz yüzde 7,95 diyorsunuz- yüzde 5 civarında genel olarak ifade ediliyor.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Dokümanı arz edebilirim Sayın Vekilim.

ALİ ŖEKER (İstanbul) - Korunan alanların korumasız kalması manasına geliyor. Resen bakanlığın yaptığı herhangi bir işlem sonucunda bu korunan alan koruması ortadan kalkabiliyor, bu da çok ciddi bir sıkıntı olabilecek ileride.

Yine 19'uncu maddenin 4'üncü bendinde "Korunan alanlarda stratejik öneme sahip veya çevre koruma açısından zaruri faaliyetlere, alternatif çözümlerin bulunmaması durumunda, telafi edici tedbirlerin alınması kaydıyla izin verilebilecektir." deniyor. Bu, yer bulamama, zorunlu olma konusu, işte, bir limandan, mendirekten başlıyor, yarın bir gün "Yer bulamadık, bunu da yapalım, bunu da yapalım." diye bu korunan alanların istismarına doğru gidiyor. Bu da çok sıkıntılı bir madde.

Yine, "Bu kanun kapsamına giren alanlarda 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'na göre kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezi olarak ilan edilen yerler için Bakanlığın uygun görüşü alınır." denilmekte. Yani siyasi olarak bütün korunan alanlar turizme ve diğer fonksiyonlarda kullanılmak üzere koruma kanunu değil bu, aslında korumama kanunu, çünkü birçok Ŗeye olanak veriyor, imkân veriyor.

Yine 34'üncü maddede "Milli Parklar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır." denerek uzun zamandır Türkiye'nin doğasının korunmasında önemli bir dayanak noktası olan bu madde ortadan kaldırılıyor. Bunun kalkmasıyla birlikte yerine konan bu kanun ne kadarını kapsayacak? Ki bu eleştiri sunduğumuz maddelerde ortaya konduğu gibi korumaktan çok kullanıma açmakla ilgili düzenlemeleri içeriyor. Bu da millî parklarımızın ve korunan alanlarımızın korumasız kalması manasına geliyor. Bunların mutlaka dikkate alınması gerekiyor. Ayrıca, işte korunacak türlerle ilgili yok olmayacak kadar" gibi maddede bir terim geçiyor. Yani işte kuşları, diğer canlı türlerini yok olmayacak kadar mı yaşatacağız? Yok olması sınırına kadar getirmek durumunda mıyız? Yoksa olduğu hâliyle daha da geliştirerek korumak mıdır bizim görevimiz? Bunları dikkatinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŖKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Başkanım, 10'uncu maddede "Yöre halkının bilgisi alınır, görüşü alınır." diye... Bundan önceki kanunumuzda, Millî Parklar Kanunu'nda herhangi bir korunan alan ilan edilirken herhangi bir görüş alma yoktu Sayın Vekilim.

ALİ ŖEKER (İstanbul) – Bilgi...

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Hayır, şöyle: Bilgi, zaten onların görüşü alınıyor. Orada yapılacak, toplanılacak, oradaki yöresel insanların da fikirleri alınacak, ki Millî Park Kanunu'nda bu yoktu, biz bunu getirdik. Niçin? Korunan alan ilan ederken biz sadece idare olarak değil, biz oradaki kanunun içeriğine baktığımızda hem yereldeki insanla hem de sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte korunur mantığıyla bu kanunu hazırladık. Neden? Kanun içeriğine baktığımızda, sivil toplum kuruluşlarıyla ve yerel insanlarla beraber proje getirdiğimde destek verileceğine dair de bu kanunumuzda ilgili maddelerimiz var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – ÇED'lerde ve HES'lerde işte bu raporların ne kadar işlev gördüğünü hep beraber gördük.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Vekilim, bu, bilimsel bir rapor, şimdi ekolojik etki değerlendirme. Ben başta da söyledim, şimdi bilimsel bir raporu eleştireceksek kanunla alakalı o zaman farklı şey söylememiz lazım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yani siyasi olarak önünü alamazsak, engellemeler koyamazsak bu kanunlarda, bu raporlar konulur ama rapor olarak kalır, dikkate alınmaz.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Ama şöyle izah edeyim: Millî Parklar Kanunu'nda yöresel herhangi bir bilgi alınma zorunluluğu yokken biz bu kanunda getiriyoruz. Yöresel insanın herhangi bir tabiat parkıdır, millî parkıdır, tabiatı koruma alanıdır, korunan alan ilan ettiğinizde, nerede ilan ediyorsanız oradaki yerelde insanları bilgilendireceksiniz, görüşünü alacaksınız. Bu kanunda getiriliyor, Millî Parklar Kanunu'nda yoktu.

Tabii, 11'inci maddede kurul üyeleriyle alakalı, sayın vekilimizin bir şeyi oldu. Tabii, bu kurullara gelecek olan şeyler, türler koruma olurken -şimdi az önce de şey yaptık- Millî Parklar Kanunu'nda alan koruması vardı, biz burada tür bazında da koruma getiriyoruz, hem alan bazında koruma yapıyoruz, aynı zamanda da ülkemiz için endemik bir tür olduğunda veya korunması gereken bir tür olduğunda da tür bazında da koruma getiriyoruz yani alanı daraltmadığımız gibi daha da genişlettik. Atıyorum, herhangi bir alanda millî park ilan ediyorsunuz ama ülkemiz için endemik olan bir tür herhangi bir alanda bulunuyor, biz sadece bir tür için de koruma statüsü getirmiş olacağız bu kanun geçtiğinde yani hem alan bazında koruyacağız hem de tür bazında. Eğer ülkemiz için bu tür tehdit altındaysa bununla ilgili de hem koruma altına da almış olacağız. Tabii, bu kurullarla alakalı bütün bakanlıklardan var, bilimsel heyet de var, sivil toplum kuruluşları da var. Bu kurullara gelecek olan türler de akademisyenler tarafından, bilim kurulu tarafından yapılan çalışmalar geliyor buraya. Buradaki kurulların yapmış olduğu yani gelip de bizlerin veya bir başka bakanlıktan gelenlerin tür korumayla alakalı getirmiş olduğu türler değil, bilimsel akademisyenlerin, heyetin tür bazında yapmış olduğu veriler bu kurullara geliyor, bu kurulda değerlendiriliyor.

Bu resen değerlendirmeyi az önce izah etmiştim efendim, bilmiyorum tekrar girmeme gerek var mı? Çünkü dediğim gibi Avrupa Birliği IUCN kriterleri olsun, Millî Parklar Kanunu'nda olmayan bazı şeylere biz bunu da getirdik. Dolayısıyla, bu önceden sivil toplum kuruluşlarının talebiyle alakalı "Resen değerlendirilir." diye bir hüküm yoktu. Biz burada onu da getirdik. Olabilir, bizim gözümüzden de kaçmış olabilir, sivil toplum kuruluşundan da gelmiş olabilir. Eğer böyle bir eksiklik görülür de bize gelir ise biz yine bu kanunla beraber bunu izah etmiş olacağız.

19/4'üncü maddeyi az önce izah ettim, ki bunun üzerinde hakikaten çok çalışıldı, duruldu. En son zorlaştırıcı böyle iş yaptık. Bakanlar Kuruluna bilimsel bir çalıştırma neticesinde gelir diye düşündük.

Ben bir de Şunu arz etmek istiyorum: Şimdi –atıyorum- bizim ũlkemizdeki korunan alanlar yũz ölçümümüzün 7,95'i. Şimdi, Sayın Vekilim, bazı ũlkelerde korunan alanlar çok fazla gözükabilir. Biz o ũlkelerdeki korunan alanları gösterdiğimizde Şu an sadece bizim ũlkemizdeki orman alanı yüzde 30. Ben Hırvatistan'a gittiğimi söyledim. Hırvatistan'daki korunan alanların büyük çoğunluğu ormanlık alanlar ama bizimkisinde ormanlık alanları bu 7... Hiç yok mu? Var, bizim korunan alanlarımız var ama sadece ormanlık alanlar ũlkemizde yüzde 30 civarında ve biz bu alanları ilan ederken de bunların tamamıyla alakalı imara açmak, yapılaşmaya açmak böyle bir Şey kesinlikle söz konusu değil. Şu an bizim Şu yüzde 7,95'in –atıyorum- bu alanın sadece Şu an “kontrollü kullanım” dediğimiz... Ki eğer kontrollü kullanım statüsü vermezseniz kesinlikle ve kesinlikle biz korunan alanlarımızda mutlak koruma alanı belirliyoruz, hassas koruma alanı, sürdürülebilir ve kontrollü kullanım alanları 4 statü altında belirliyoruz, mutlaks bilimsel araştırma hariç kesinlikle hiçbir Şeye izin vermiyoruz. Hassassa ona yakın bir Şey, sürdürülebilirde yöresel insanın mağduriyetini önlemek için tarımsal faaliyete müsaade ediliyor, kontrollüde sadece imarla alakalı izin veriliyor, imarla alakalı da bizim Şu 7,95 dediğimiz alanın sadece ve sadece yüzde 1,5-2'si kontrollü kullanım. Yani dediğim gibi -yüzde 8 diyelim buna- bunun sadece yüzde 1,5 civarında kontrollü kullanım burada yapılaşmaya müsaade ediyoruz, haricinde kesinlikle Şey değil. Yani yapılaşmaya mümkün mertebe biz kesinlikle izin vermemeye ve asgari tutmaya da özen gösteriyoruz. Tabii, bunda Şunu da izah etmek lazım: Sayın Vekilim, hakikaten tabiat güzelliği açısından harika bir ũlkemiz var. Biz hep Şunu söylüyoruz: Bu güzellikleri korurken insanların da istifadesine sunmamız lazım. Bağlı başına sadece korumayla “Biz koruyalım, çok güzel tabiat güzelliğimiz var.” demeye de olmuyor. Bunları insanların kullanımına açmamız lazım hem yerel olsun hem ulusal olsun ki bunlardan da insanlar istifade etsin, istifade ettiği ölçüde de biz bunu bizatihi arazide yaparak da görüyoruz, insanlar hem sahip çıkıyor, sahip çıktığı gibi de hem o alanları da koruma öngörũleri de daha çok artmış oluyor.

BAŞKAN – TeŐekkũrler.

Yalnız, biz, tabii, özellikle Avrupa Birliği mevzuatına uyma açısından Komisyon olarak meseleyi ele aldığımızda, Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcimize özellikle bir Şey sormak istiyorum: Bu kurullarla ilgili sürekli tartıŐma oluyor her seferinde. Sizin daha önce de ifade ettiğiniz gibi zaten AB mevzuatı açısından uygun bulunduğunuzu söylediniz. Yurt dıŐındaki uygulamaları nedir kurulların? Çünkü daha önceki kanun görüŐmelerinde de aynı sıkıntılar yaŐandı. Hep kurulun yapısıyla ilgili devamlı muhalefet eleŐtirisi yine aynı Şekilde karşımıza çıktı. Bununla ilgili bize bir detay bilgi verebilir misiniz yani bunun mutlaka siz mevzuata uygunluğu açısından bir değerlendirme yaptınız. DıŐarıdaki uygulamalar nedir, kısa bir bilgi verebilirseniz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ SELÇUK BAYRAKTAROĞLU – TeŐekkũr ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Burcu Hanım bu konuyla ilgili detaylı bilgi verecek.

BAŞKAN – Tamam.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ SELÇUK BAYRAKTAROĞLU – Buyurun Burcu Hanım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ İŞLERİ UZMANI KOORDİNATÖR BURCU ALTINORDU – TeŐekkũr ederim efendim.

Konuyla ilgili AB mũktesebatına baktığımızda, AB mũktesebatı genel çerçeveyi belirliyor: “Üye ũlkeler korunan alanları ilan eder, ilan ettikten sonra da korumak için gerekli tedbirleri.” diyor ve o noktada da bırakıyor. O tedbirler nedir ve nasıl alınır, bunların detayını vermiyor ama biz üye ũlkelerde

uygulama nasıl diye baktığımızda, bazıları tek bir merci -bu yerelde bir otorite olabilir veya ulusal düzeyde olabilir- onun yetkisine vermiş ve o ilgili idare bu konuda hem tedbirleri alıyor hem de ilanı yapıyor. Bazı ülkelerde mesela Fransa gibi yerel düzeyde komiteler kurmuş, komiteler aracılığıyla yapıyor ve bu komiteleri de bu alanları kurmak için hazırlanacak yönetim planlarını hazırlamak için kullanıyor. Dediğim gibi yani her ülkede farklı bir yapılanma var. “Bu komitelerde kimler var?” dersiniz, mesela Fransa örneğini söyleyebilirim. Hem konuyla ilgili devlet birimlerinden kişiler olduğu, ayrıca yerel otorite, uzmanlık hizmeti alınarak da bu hizmetin verilebileceği, bilimsel kuruluşlar ve STK’larla iş birliği içinde hazırlandığı söyleniyor. Aynı zamanda, meslek kuruluşları, konuya göre tarım, ormancılık, deniz, balıkçılık, avcılık, spor ve turizm alanlarında yetkin diye söylenmiş. Dolayısıyla, uygulamalar muhtelif efendim.

BAŞKAN – Yani ulusal düzeyde bu çapta bir kurul yok mu Avrupa Birliğinde?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ İŞLERİ UZMANI KOORDİNATÖR BURCU ALTINORDU – Görebildiğimiz kadarıyla yok. Bir de İspanya’da gördük biz bir kurul aracılığıyla yapıldığını ama daha çok danışma kurulu gibi kullanıyorlar. Halkın katılımı sürecini yöneten bir danışma kurulu şeklinde organize edilmiş.

BAŞKAN – Ama siz tabii direktiflere uygun olduğunu bu şekliyle...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ İŞLERİ UZMANI KOORDİNATÖR BURCU ALTINORDU – Çünkü efendim, direktifler çok genel çerçeveyi belirliyor ve koruma ve koruma için gerekli tedbirlerin alınmasını söylüyor. Kanunda da bu hükümler var. Tabii, ikincil düzenlemelerin uygulamaya yönelik olarak esasında -buradaki eleştiriler tamamen o çerçevede- alınacak tedbirlerin de bu hükümleri karşılayacak ve korumayı dikkate alacak şekilde düzenlenmiş olması asıl sonucu bize ulaştıracak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Cengiz Aydoğdu, buyurun.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; bakanlıklarımızdan gelen arkadaşlara hoş geldiniz diyorum.

Ben çok farklı bir konuya dikkat çekmek istedim: Kanunun dili. Bizim çevreyle ilişkimiz biraz karışık. Esasen insanın çevresiyle ilişkisi çok fazla tarih, kültür, anane, gelenek görenek, yaşam alışkanlıkları, hayat biçimleri, hayat tarzıyla çok ilişkili. Bizim de böyle bir ahengimiz vardı esasen. Fakat sanayileşmeye intibaktan sonra o ahengi biraz kaçırdık. Ancak şu anda bu kanun ve bu kanunun gerisindeki son elli yıl belki yükselerek gelen zihni fırtına bizde biraz böyle moda gibi anlaşıldı. İspanyol paça pantolonu nasıl almışsak, televizyonu hayatımıza nasıl intibak ettirmişsek bu çevre bilincini de öyle içselleştirmemiz zaman alacak. Sayın Genel Müdür az önce güzel bir şey söyledi: “Buraları koruyalım ama insan da yaşayacak.” dedi. O koruduğumuz alanlarda insanı yaşatmamız biraz zaman alacak, alışacağız yani sanayileşme ile çevre ilişkisine alışacağız. Fakat çevreye bakışımızı lütfen taklitten öteye geçirelim. Bizim kültürümüzün de bir çevre çerçevesi vardır, biz de çevreyle ilişkiyi çok iyi tesis eden bir kültürden geliyoruz. Mesela, şimdi aklıma geldi, 1911’de dünya mimarlığının kurucularından meşhur İsviçreli -şimdi ismi aklıma gelmedi- bir mimar Türkiye’ye geliyor, bizim Marmara Bölgesi civarını geziyor ve bizim şehirlerimize “Türkler şehir yapmamışlar, Türkler bahçe kurmuşlar.” diyor, o kadar hayran kalıyor. Çevreyle ilişkimiz oralardaydı ama şimdi sanayileşmeyle birlikte onu kaybettik yani o ne kadar güzel olursa olsun biz yeniden tesis etmek durumundayız. Bunlar da -bu kanun çok temel bir kanun- teşekkür ediyorum, büyük bir boşluğu dolduracak ancak kanun hem bakış açısı hem

kanunun arkasındaki zihni yaklaşım diline yansımış, tercüme kokuyor. Bu kanunu Türkçeleştirelim. Mesela “arboretum, habitat, ekoloji, endemik...” Evet, bunlar literatüre yerleşmiş filan diyebiliriz de bunlar kalacak. Daha sonra bütün üniversiteler, herkes bu kanundaki lisanı tercih edecek, kullanmak için. Bir başlangıç yapabiliriz, bunların Türkçelerini koyabiliriz.

Bir de, bir özensizlik var, çok özür dileyerek söylüyorum. Mesela “ekolojik etki değerlendirme” demişsiniz. Bu, dilimize yerleşti “çevresel etki değerlendirme”, hatta “ÇED raporu” filan diye yerleşti. Hatta kanun başlığı, 19’uncu madde “ekolojik etki değerlendirme” demişsiniz. Bunun “çevresel etki değerlendirme” olması lazım. Devamında, içinde de 6’ncı bentte “çevresel etki” demişsiniz. Bu dikkatleri ben sizden istirham ediyorum.

Arkadaşlarıma hürmet arz ediyorum.

BAŞKAN – İkiyi aynı anlamda mı yoksa ayrı şeyler değil mi?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Ben şöyle arz edeyim: Tabii, bu, dilden öte... Sayın Bakanımız -malum, tanırıyorsunuz- buna çok çok önem verir. Ki bazı kelimeleri dahi biz koymuştuk ama maalesef bu Tasnif Kurulu var ki Sayın Bakanımızın kesinlikle karşı çıkmış olduğu kelimeler ama mecburen koyduk.

Ama bu “arboretum, habitat” gibi kelimeler de tabii, tamamıyla uluslararası literatürde yer edinmiş.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Daha çok İngilizce etkisindeki ülkelerde yer edinmiş. Almanlar kullanmaz mesela, pek çok ülke kullanmaz.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Yoksa emin olun o noktada çok özen gösterdik sayın vekilim ama tabii, gözden de kaçmış olan şeyler olabilir.

Ekolojik etki değerlendirme ile ÇED, tabii, birbirinden farklı şeyler. Ekolojik etki değerlendirmeyi biz istiyoruz Bakanlık olarak, ÇED’i Çevre ve Şehircilik Bakanlığı istiyor. Biz buradaki ekolojik etki değerlendirmede üniversiteden hocalar, orada yapılacak olan alandaki, korunan alandaki bizim hassasiyetimize göre –atıyorum- diyoruz ki: Konusunda profesör olacak, biyolog olacak, jeolog olacak. Bunları bizler belirliyoruz. Oradaki yapılacak olan, izin verecek olduğumuz izin konusuna göre bizler belirliyoruz, sadece spesifik bir konuyla alakalı ekolojik etki değerlendirme veriyor. Yani –atıyorum- biyologların yapacak olduğu diyelim bir rapor oradaki bitki türlerine olan etkisiyle alakalı. Nedir? Bunların başında diyoruz ki bir profesör olacak veya akademik unvanı olan şu insanlar olacak. Ekolojik etki değerlendirme bu, sayın vekilim. Ama ÇED çok daha detaylı yapıyor. Bizimki de onun içerisinde bir birim. Ama ÇED bunu, bizim oradaki diyelim sadece bitki türüne değil de diğer etkenlere göre de çok daha detaylı bir inceleme yaptırmış oluyor.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – O zaman bu iki raporu teke düşürebiliriz yani idari mevzuatımızda, idarede bir kargaşaya meydan vermemek için. Bizim uygulamaya bakışımız bütüncül olmalı. Madem o kadar teferruatlı bir kanun, rapor hazırlanıyor ayrıca yeni spesifik bir şeye gitmeyebilir.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Şöyle izah edeyim sayın vekilim: Şimdi, bizim ÇED’e tabi olan tesisler var, olmayan tesisler var. Biz bunu ÇED’in içerisine yedirdiğimizde ÇED’e tabi olmayan tesislerle alakalı bizim bilimsel bir rapor istemememiz gerekiyor o zaman.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Aziz Genel Müdürüm, şunu demek istiyorum: Siz Genel Müdürlüğünüz açısından bakıyorsunuz, tamam. Biz devlet açısından bakıyoruz. Bakanlığımız bakanlık açısından bakar. Ülke açısından baktığımızda bir konuda bir rapor hazırlıyorsak bu yeterli olmalı,

tamamını ihtiva etmeli. Orada ikinci bir rapor, sizin Genel M¼d¼rl¼ğ¼n¼z açısından gerekli olabilir ancak o b¼t¼nc¼ll¼ğ¼, o harmoniyi, ahengi sağlamak da devlet olmanın en tabii gereğidir. Yani belki muhatabı siz değilsiniz bunun da iletirsiniz Sayın Bakanımıza.

RECAİ BERBER (Manisa) – Burada birden fazla otorite olması hatalı. Oradan kaynaklanıyor.

Z¼HAL TOPCU (Ankara) – O zaman ortak dil oluşturacak bir komisyona havale...

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani sadece komisyon değil, işi takip edecek bu koruma alanlarıyla ilgili bir birim olması lazım. şu anda birkaç tane g¼r¼l¼yor. evre Bakanlığı, bilmem Orman Bakanlığı...

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL M¼D¼R¼ NURETTİN TAş – şöyle ifade edeyim Başkanım: ÇED’i evre ve şehircilik istiyor, bizimkisini de eğer bizimle alakalıysa konu, biz ekolojik etki değerlendirmeyi istiyoruz. ÇED’e tabiyse zaten bu rapor ÇED’in içerisine işleniyor.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Vatandaş açısından baktığımızda vatandaşımız sizleri bilmez, genel olarak devleti bilir. “O birim ayrı istiyor, bu birim ayrı istiyor”u vatandaş bilmez. “Devlet aynı konuda iki rapor istiyor.” der. Onu teke d¼ř¼rmek. O açıdan diyorum ben. Ben uzun yıllar valilik yaptım. Bu konulara vatandaş bakmaz. Bize tek bakar, o “devlet” der, “Karşımda devlet var.” şu kurum şunu d¼ř¼n¼yor, bu kurum bunu d¼ř¼n¼yor diye bakmaz.

Z¼HAL TOPCU (Ankara) – Ama onun z¼m yeri de burası. Arkadaşlar bu bakanlığın temsilcisi olarak geldikleri için yani onlar da o şekilde... Hatta onların söylemesi açığa çıkardı, diyor ki: “evre ‘ÇED’ diyor, biz böyle diyoruz.”

RECAİ BERBER (Manisa) – Dolayısıyla ayrı ayrı otorite var, ondan kaynaklanıyor. Her bir otorite ayrı bir rapor istiyor ¼nk¼. Maalesef...

Z¼HAL TOPCU (Ankara) – Evet, evet.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Yani bu maddede sanırım evre etki ÇED’in içerisine ekleniyor, değil mi yani tek rapor h¼line geliyor?

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL M¼D¼R¼ NURETTİN TAş – Evet, doğrudur. Tek rapor oluyor.

Eğer bir tesis ÇED’e tabi ise tek bir rapor oluyor ikinci bir rapor olmuyor. Ama değilse, dediğim gibi biz de kendimiz ekolojik etki değerlendirme istiyoruz. ÇED’e tabi değilse sadece ekolojik etki değerlendirme raporu isteniyor.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Peki, teřekk¼r ediyorum.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL M¼D¼R¼ NURETTİN TAş – Ben teřekk¼r ediyorum.

BAşKAN – Arzu Hanım, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teřekk¼r ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bakanlığımızın kıymetli temsilcileri; şimdi Tabiatı ve Biyolojik eşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı’yla ilgili genel anlamda gr¼ř¼m¼z gereklilik noktasında olumlu ancak hem çok hızlı gelmesi hem değerlendirme noktasında s¼renin kısa olması anlamında da sıkıntılarımız var.

Maddelerle ilgili, özellikle 7’nci madde, 11’inci madde ve 14’¼nc¼ maddeyle ilgili muhalefet şerhlerimiz de olacaktır. Özellikle 7’nci maddede adı geçen “yöre halkının gr¼ř¼ alınır” kısmı bizim için çok muğlak bir ifade. Daha tanımlayıcı olması gerektiğini d¼ř¼n¼yoruz. Burada gr¼ř¼ alınacak

olan muhtarlar, ihtiyar heyeti, kır koruma bekçileri gibi biraz daha genişletilmiş olarak... Bir de görüşün ne şekilde alınacağı yani buradan sözlü mü, yazılı mı alınacağı konusunda herhangi bir ibare olmadığı için yazılı olarak alınmasının daha uygun olacağını düşünüyorum.

Tasarımın 11'inci maddesinde mahallî kurullar konusuyla alakalı sivil toplum kuruluşlarından bahsediliyor. Sivil toplum kuruluşları da çok geniş bir kapsam. Özellikle tabiatı korumayla ilgili sivil toplum kuruluşlarının görevlendirilmesi önemli. Burada bir sınırlandırma yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bu kez ucu açık, herhangi bir sivil toplum kuruluşu aslında kendi işiyle alakalı olmayan bir konuyla ilgili çalışma yapacaktır. Bu konuya özellikle dikkat çekip bu konuyla ilgili bir önlem alınması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de oluşturulacak olan kurulda, burada tüm bakanlıklar geçiyor ama bütçe noktasında Maliye Bakanlığı hiç geçmediği için Maliye Bakanlığının da... Eğer birçok temsilci, iki tane temsilci görevlendirilecekse -Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Kültür ve Turizm, Millî Savunma, Ulaştırma ve Denizcilik- mutlaka Maliye Bakanlığının da dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konunun değerlendirmeye muhtaç olduğunu da buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İlave edeceğiniz bir şey var mı yoksa bunu direkt asıl komisyona muhalefet şerhiyle beraber gönderebiliriz?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Hayhay...

BAŞKAN – Recai Bey, buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, teşekkür ederim.

Gerçekten çok önemli bir kanun. Yarın bu kanunla ilgili, çıktıktan sonra ve uygulamaya başladıktan sonra, bir sürü kısıtlamalar zaten gelecek, geliyor, var olanlara ilave muhtemelen şeyler gelecek. Dolayısıyla onun yansımaları çok fazla olacak.

Yine, burada arkadaşımız söylediği hakikaten çok önemli. Bu alanlar aynı zamanda Türkiye'nin, sadece Türkiye'nin koruma alanı olmaktan çıkacak, özellikle Avrupa Birliği artık müdahale eder hâle gelecek. Peki, o zaman bizim bu raporlarımız yeterli olacak mı, yoksa vatandaş gerektiğinde bu alanların koruma alanlarıyla ilgili sizin veya idarenin tasarruflarıyla ilgili yurt dışına da gidip, Avrupa Birliğine de müracaat edip işte burada koruma mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatı açısından aykırı olduğu gibi birtakım mercilere gidebilecek mi? Yani Türkiye'nin bir uygulaması var, bir de biraz önce söylediğiniz burada bir nevi egemenlik hakkını da paylaşıyorsunuz. Dolayısıyla o zaman oraya da gidip tıpkı insan hakları vesaire düzenlemelerde olduğu gibi bu mevzuat açısından da Avrupa'ya artık gidebilir hâle gelecek demektir bu. Ben böyle anladım. Doğru mu, bilmiyorum.

İkincisi, koruma alanlarının nasıl belirleneceği, nasıl korunacağı az çok belli çünkü bir alan. Türlerin korunmasıyla ilgili düzenlemeyi siz yönetmelikle yapacaksınız. Şimdi, öyle bir şey ki bitkilerle ilgili farklı, hayvanlarla ilgili, özellikle kuşlarla ilgili. Şimdi, bu bir alanda bulunmayacak. Bu kuşların korunmasıyla ilgili bütün, işte ne bileyim, göç yollarını vesairesini hepsini kapsadığı zaman memleketin belki üçte 2'sini koruma alanı hâline getirmek gibi bir şeyle karşılaşacaksınız. Yani bir alanın dışına da taşmış olacaksınız. Sadece o türü korumak için belki o güzergâhı komple birtakım tesislere, şunlara bunlara kapatmak durumunda kalacaksınız. Buraya bir havaalanı yapılacak ya da ne bileyim herhangi bir tesis yapılacak. Dolayısıyla o güzergâhı kullanamayacaksınız demektir. Bununla ilgili yönetmelikle mi düzenlenecek, yoksa bununla ilgili Avrupa Birliği mevzuatında birtakım açıklıklar var mı?

Açıkçası yani bir süre sonra biz bir şey yapıyoruz, sonra kendimizi öyle bağlıyoruz ki bundan nasıl kurtuluruz diye başlıyoruz hep beraber çırpınmaya. Bir mevzuat yapmışız, o mevzuatı artık -tabiri caizse- ondan kurtulmak için etrafını dolaşmaya çalışıyoruz, işte birtakım yasal hilelere başvurmaya çalışıyoruz. Buna gerek yok. Eğer varsa böyle birtakım şeyler şu anda, gerçekten bizi ileride çok büyük sıkıntıya sokacak...

Şimdi, bakıyorsunuz, yani işte çevreyle ilgili en önemli toplantı, konferans, Paris Konferansı'ndan herkes birer birer çıkmaya başlıyor. Biz çok güzel, hepsine uyalım uyalım da dünyayı esas kirleten birtakım büyük sanayi ülkeleri vesairesi başta Amerika olmak üzere, şimdi "Tanımıyorum. Ben çıkıyorum." dedi. Buyurun. İyi güzel de hani bizim cürmümüz ne ki noktasına geliyoruz. Bütün Türkiye'nin kirletmesinin hepsi, orada bir tane tesisin kirletmesi kadar bile değil.

Bu açıdan baktığımızda yani kendi ayağımıza ne kadar sıkıyoruz? Ben bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Cezai yaptırımlar var.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yaptırımlar sorun değil de...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Orada cezai yaptırımlar ağır. Burada uygulanmıyor hakikaten.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani burada uygulanmıyor mu?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Uygulanmıyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama ÇED'lere filan bağladıktan sonra zaten yapamıyorsunuz, isterseniz uygulayın yani. Yani ÇED, ekolojik rapor, vasaire istiyor, yapamadığınız zaman bitti.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm bir şey söyleyecek misiniz...

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Tabii, tür bazında, sayın vekilim, şöyle izah edeyim: Mesela kuşlardan dediniz. Bizim şu anda Türkiye'deki hem yaban hayvanı olsun hem kuş türümüz olsun hem bitki türü olsun fark etmiyor sadece bir örnek olması açısından söylüyorum. Kuş türleriyle alakalı bizim iki yılda Türkiye'de saymış olduğumuz... "Bizim" derken sadece biz değil, sivil toplum kuruluşlarıyla yapıyoruz bunları. 37 milyon 430 bin kuş saymışız biz ülkemizde. Ve ülkemizin bütün kuş göç yollarıyla alakalı bütün rotaları biz belirledik hem ilkbahar hem sonbahar ki malumunuz bizim MAK kararlarımız var. Ki MAK kararlarımızda zaten bu saymış olduğumuz bu kuşlarla etüt, envanter yapıyoruz biz. Onlara göre yasaklama getiriyoruz, diyoruz ki: Şu kuş türü kesinlikle yasak, avlayamazsınız gibi.

Tür bazında, dediğim gibi, bu, bitki türünde de olabiliyor. Ama o, dediğim gibi sadece tür bazında oluyor. Zaten endemik oluyor o, nesli tehlike altında oluyor. O, zaten böyle sadece tür bazında belirli bir yerinde oluyor, alansal olarak olmuyor. Alansa olur ise dediğim gibi, koruma statüsü veriyoruz biz. Bu şekilde korumaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Markar Bey, buyurun.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler, değerli bakanlık temsilcileri; ben de aslında kısmen Başkanımız sordu ama kritik maddelerden bir tanesi olan 19'uncu madde, korunan alanlarda ülke ekonomisiyle ilgili vazgeçilmez nitelikte öneme sahip olan bir durum çıkması hâlinde sanırım çevreyle ülke ekonomisi arasında gri ve sorunlu durumlardan bir tanesi bu. Öncelikli olarak bunun Avrupa Birliğindeki buna denk gelen uygulamanın ne olduğunu merak ettim, bunu sormak istiyorum.

Bunun dışında, sivil toplum temsilcilerinin kuruldaki temsil yetleriyle ilgili. Burada, tabii, devlet ve sivil toplum arasında bir gerginlik alanıdır çevre ve bu gerginliğin de ben pozitif olduğunu dışunürüm. Bu gerginliğin iyi yönetilmesi açısından da kurulun yapısı önemli. Bu sivil toplum örgütlerinin, buradaki temsilcilerin sayısı neye göre belirlendi? Bana biraz az gibi geldi. Yani, sivil toplum daha güçlü bir şekilde ve demin Arzu Hanım'ın da ifade ettiği gibi, bu konuda gerçekten -hoş, maddede öyle bir kayıt var ama daha iyi belirlenmesi için- çevre konusunda uzmanlaşmış, toplumda belli bir karşılığı ve saygınlığı olan, uluslararası ilişkileri de güçlü olan sivil toplum temsilcilerinin olmasında fayda var ama ben kurulun sayısı kaç, tam oradan hesaplayamadım? 11 mi? Orada sivil toplumun sayısı hangi kritere göre? Demin Bakanlık temsilcisi böyle spesifik bir sayının olmadığını söyledi ama bu sayıyı yeterli buluyor musunuz, onu sormak istedim.

Bir de en başta siz cevap verdiniz ama önemliydi, onu bir kez daha cevaplırsanız, önemli bir şey söyledi Sayın Selina Hanım yani bu kanunda sit alanlarının kullanıma açıldığını ifade etti ama siz "Öyle bir madde yok." dediniz. Değil mi, yanlış anlamadım?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Ben onlarla sitin çakıştığını söyledim.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Ha, akıştığını...

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Vekilim, bu kanunun konusu değil, tamamıyla çevre ve şehirciliğin konusu. Burada sitle alakalı bir düzenleme yok.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Ben de okudum, yok da, o nereden çıktı, onu bir netleştirelim. Tekrar, siz hangi maddede gördüyseniz, onu bir netleştirelim, Selina Hanım'a da sormuş olayım.

Teşekkür ediyorum.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – "Doğal sit statüsü ortadan kaldırılmaktadır." diye ifade etmiş bize ilgili sivil toplum örgütleri. Doğal sit statüsü ortadan kaldırılmaktadır yani maddelerin sonucundan çıkan şey bu, birebir maddede...

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Vekilim, dediğim gibi, sitle alakalı bizde bir düzenleme yok ancak bu kanun düzenlenirken, şimdi korunan alanlar ilan edilirken, atıyorum, bizim tabiat parkı veya millî park ilan edilirken çevre ve şehircilikle birlikte çakışan alanlarımız oluyor. Mesela bu, çevre ve şehircilikle ilgili, aramızda bayağı uzun zamanlar aldı anlaşma noktasında. Atıyorum onlar diyor ki: "Kardeşim, burası benim özel çevre koruma alanımdır -veya- sit alanımdır. Siz bu kanunla buradan ıkın." Biz, iki bakanlık yetkilileri bir araya geldik, şu alanda sizin statü iptal olsun, bu alanda bizim statü iptal olsun diye öyle bir şeye geldik. Yoksa sitle alakalı, daraltılmayla alakalı kesinlikle bu kanunda öyle bir madde hükmü yok efendim, bildiğimiz yok.

Yerel bazda da Sayın Vekilim, ben az önce şöyle izah ettim, yine tekrar izah edeyim. şimdi, dediğim gibi, Millî Parklar Kanunu'nda ilan edilirken yerelin görüşünü almak diye bir şey yoktu. Biz ilan edilirken yerel kuruldan görüş alıyoruz yani o yörede yaşayan ildeki kurullardan görüş alıyoruz, diyoruz ki, atıyorum, hakikaten biz burayı tabiat parkı ilan etmek istiyoruz ama ne diyorsunuz, doğru mu yanlış mı veya görüşünüz nedir bu noktada? Hem bunda görüşünü alıyoruz hem de biz nesli tehlike altında olan... Sayın Vekilimiz yanılmıyorsam öyle bir soru sormuştu, atlamıştım ben. Mesela biz yaban hayvanı üretim tekrar tabiata salıyoruz ve bu saldıklarımızı da bu kanunda esas getiriyoruz, diyoruz ki saldığımızda da yöre halkına bilgi verin. Yani, ben gittim, falan yere salıyorum mantığıyla değil, o yöre halkını da bilgilendirin, ona da bilgi verin gibi öyle bir hüküm de ieriyoruz kanun.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Eseyan, ilave edilecek bir Şey var mı?

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Sivil toplumla ilgili cevabı alamadım.

BAŞKAN – Doğru.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIğI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Vekilim, sivil toplum kuruluşlarıyla 2016 yılında iki defa bir araya geldik ulusal düzeyde faaliyet gösteren. Biri burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Sayın Vekilimiz Nevzat Ceylan'ın Başkanlığında yapıldı, diğeri ise Bakanlıkta yapıldı. Bakanlıkta iki müzakere sonucunda sivil toplum kuruluşu sayısı aslında 4 olarak -onların teklifi 4'tü, 4 tane- bu kanunun amaçlarıyla örtüşen ve son beŐ yılda aktif olarak faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının yer alması konusunda. Fakat daha sonraki müzakere süreçlerinde bu sayı 2'ye düŐtü. Bu sayının artırılması yüce Meclisin takdiridir yani öneri verilebilir.

BAŞKAN – Asli komisyonda belki onu değerlendirebilirler.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Evet, belki tavsiye olarak sunulmasının faydalı olabileceğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Yazılabilir, evet.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Ama 19'uncu maddeyle ilgili de bir cevap istiyorum ben, AB'deki örnekleriyle ilgili.

BAŞKAN – 19'uncu maddeyle ilgili... Buyurun Burcu Hanım.

AVRUPA BİRLİğİ BAKANLIğI AVRUPA BİRLİğİ İŞLERİ UZMANI KOORDİNATÖR BURCU ALTINORDU – Teşekkür ederim.

Efendim, bu, habitat direktifinin 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen bir husus. Korunan alanlara etkisi olabilecek bir plan ve projeye ilgili gerekli değerlendirmenin yapılması şeklinde söylüyor. Eğer ki üye ülkedeki yetkili otorite uygun görürse halkın katılımı toplantısının da yapılabileceğini söylüyor. Bu, aslında daha önce de konusu olmuŐtu, çevre etkisi değerlendirmesi raporunun da bir parçası. AB'deki düzenlemelere baktığımızda da birbirlerine atflar yapıldığı görülür çünkü bizim ülkemizde Çevre Bakanlığı tarafından yapılan etki değerlendirmesi çalışmasında bir projenin etkileri değerlendirilirken eğer ki o proje korunan alana yakınsa, oraya bir etkisi varsa da bu raporun hazırlanması gerekiyor ve üye ülkelerdeki uygulaması da bu şekilde yapılıyor.

Diğer bir hususu da izin verirsiniz arz etmek isterim. Korunan alanlar ilan edildikten sonra bunlar ülkemizin mülkiyetinde kalmaya devam ediyor. Türkiye bir gün AB'ye üye olduğunda dahi, Şu andaki üye ülkeler için de geçerli, her ülke kendi bu konudaki yetkili otoritesini belirliyor ve o otorite, oranın yönetimi gerekli tedbirlerin alınması, korunan alanların ilanını sürdürüyor. Yani o alan o ülkenin mülkiyetinde kalmaya devam ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Özkan Bey, buyurun.

ÖZKAN YALIM (UŞak) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar ve de Bakanlığımızın değerli katılımcıları; ilk önce, verdiğiniz bilgilerden dolayı teşekkür ederiz.

Tabii ki burada değerli arkadaşlarımız da hassasiyetlerini belirttiler çünkü bu alanlarımızı kaybettiğimiz anda, üzerine bir yapılaşma olduğu anda bunun artık hiçbir zaman geri dönüşü olmayacak. Onun için, biraz ince eleyip sık dokuduğumuzdan dolayı, bazı hassasiyetimiz olduğundan dolayı belki sabrınızı zorlayacağız, Őimdiden bununla ilgili anlayışınıza sığınıyoruz.

Tabii ki bunlardan bir tanesi, örneğin, üçüncü havalimanındaki yapılaşmadan dolayı, gerçekten göçmen kuşların, biraz önce üstadımızın da belirttiği gibi, yön değişikliği, göç rotalarının oynadığı, hatta, ülkemizden geçmediği veya ülke değiştirdikleri, buna benzer en son Cerrahpaşa Hastanemizin -muhakkak izlediniz, biliyorsunuz olayı- kaldırılması, oradaki ormanlık alanın, artık oksijen kaynaklarımızın, İstanbul’ un oksijen kaynaklarından önemli bir bölümünün ortadan kaldırılması gibi bu tip çok sayıda hassasiyetlerimiz var.

Türkiye toprakları, yaşadığımız bütün iller hepimizin yaşadığı ortak alanlarımız. Sizlerle aynı kanaatte olduğumuzdan bir şüphem yok, ben sadece, daha hassasiyetle, çocuklarımızın, geleceğimizin daha huzurlu ve doğal güzelliklerimizin korunması adına bütün maddeleri daha dikkatli inceleyip bunlara son noktaları koymakla ilgili hepinizden anlayış bekliyorum.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Özkan Bey.

Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ediyorum ben de.

Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri, sevgili bürokrat arkadaşlar; ben Tarım Komisyonu üyesiyim. Tarım Komisyonuna da beklerdik böyle bir görüş alışverişi olsun çünkü madem Avrupa Birliği mevzuatını konuşuyoruz, Avrupa Birliği mevzuatının en önemli konularından bir tanesi tarım politikası.

BAŞKAN – Hocam, hemen bir düzeltme yapayım, bu size de havale edilmiş tali komisyon olarak bizim gibi.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Öyle mi?

BAŞKAN – Tabii tabii, siz de görüşeceksiniz bunu. Yani görüşmeniz lazım en azından.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Evet, var.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – İki yıldır ben komisyon üyesiyim, bizim komisyon iki defa toplandı, hiçbir şey olmadı. İnşallah toplanır.

Çünkü, dediğim gibi, mevzuatın çok önemli bir kısmı tarım, siz de iyi biliyorsunuz ve desteklemeler çevreye yönelik veriliyor. Çevreye uyum sağlıyor musun yani gübreyi üzerinde yazdığı miktarda mı kullanıyorsun, ilacı bitkiye yarayışlı miktarda mı kullanıyorsun? Yani bizdeki gibi çala kalem değil. Çiftçi sabah kalktığı zaman göz kararı mı atıyor bizde? Ama orada öyle bir şey yok çünkü sürdürülebilir kalkınmayı temel almış bir politika çerçevesinde yürüyor ve gün geçtikçe de çevre mevzuatı kırsal kalkınma politikalarıyla birlikte ve az önce Başkanımın sorduğu, hani Avrupa Birliğinde hangi kurullar var... Orada siz açıklamaya çalıştınız ama daha çok kooperatifler aracılığıyla, tarımsal kooperatifler üretici birlikleri, üretici örgütleri ve STK’ lar aracılığıyla yani siyasetin olmadığı, siyasetin olmadığı kurullar aracılığıyla -bizdeki Yüksek Seçim Kurulu gibi değil- yapılıyor. Şimdi bizde de örneğin anız yangınları var, bunlarla ilgili yaptırımlar var, sanayiden kaynaklanan kirlilikler var ki Ergene bizim bölgemizde en önemli örnektir. Şimdi, bir atık arıtma sistemi, deşarj sistemi kuruluyor ama aşırı girdi kullanımı da var. Yani örneğin, ormanlık bir bölgeden geçenlerde beni aramışlardı, ormandan elde ettikleri çam fıstığıyla geçimini sağlayan orman köylüleri var. Burada kimyasal mücadele öngörülüyor ancak Orman Genel Müdürlüğünün güzel bir uygulaması var, karınca bırakıyorlar doğaya. Şimdi, bunlar bunun içerisinde ne derece olacak? Yani az önce Selina Hanım’ ın çekindiği konu, bu kanun uygulamaya girdiğinde doğal sit alanları tehlikeye de girebilir, bizim çekincemiz budur. Yani çakışan alanlar var diyorum tarımla ilgili. O yüzden, madem gelecekmış bundan da mutlu oldum. Bu konu çok

önemli, Avrupa Birliği mevzuatının yüzde 70'i tarım ve inanın genç çiftçi projeleri orada da var ama çevreye duyarlılık gün geçtikçe artıyor. Yani öyle ilaç kutusunu sağa sola bırakamazsınız, belli yerleri vardır; bizde de yeni yeni yapılmaya başlıyor, yönetmeliklerle çıkarılıyor. Madem Avrupa Birliğine tam uyum sağlayacağız, bu konunun da dikkate alınması gerek diye düşündüm.

O yüzden misafiriniz oldum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

Sanırım başka söz almak isteyen yok.

Tasarımın geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Selina Hanım, buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Muhalefet şerhimizi yarın sunuyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, önemli değil.

Tasarıyı genel olarak Avrupa Birliği mevzuatıyla ilgili uyumlu bulduğunu zaten ifade ettiler ancak birkaç hususun değiştirilmesiyle ilgili, daha uyumlu hâle geleceği değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Bu hususlardan doğrudan Avrupa Birliği direktifleriyle ilgili uyumlaştırılabilecek hükümlerin ise tasarının 1, 2 ve 14'üncü maddelerinde yer aldığı görülmektedir bize gönderilen evraklara göre. Eğer Komisyon üyelerinin başka talebi yoksa bu maddelerin görüşmelerine başlayabiliriz.

Tasarımın 1'inci, 2'nci ve 14'üncü maddelerinin görüşülmesini ben oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bu maddelerin görüşmelerine geçiyoruz.

1'inci maddeyi görüşmelere açıyorum.

1'inci madde üzerinde söz talebi olan? Sanırım söz talebi yok.

Madde üzerinde önerge var, şimdi bunu okutup oya sunacağım:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Tasarımın 1'inci maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu Kanunun amacı; halkın tabiat hakkında bilinçlenmesini ve toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine, tabiatın, biyolojik çeşitliliğin, tabii değerlerin, jeolojik mirasın ve peyzajın korunmasına ve sürdürülebilir yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

Selina Doğan

Özkan Yalım

Recai Berber

İstanbul

Uşak

Manisa

Ali Şeker

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen?

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Başkanım, burada bir ifade zaafı var. “Halkın tabiat hakkında bilinçlenmesini” değil, “bilinçlenmesine” çünkü ondan sonrakiler “desteklenmesine” falan diye devam ediyor. Onu o şekilde düzeltelim.

BAŞKAN – Doğru.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben de bunu geçen, Başkanım, o şekilde düşünmüştüm. Yalnız sonu şöyle: “Bilinçlenmesini ve toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarını artıracak...” yani “bilinçlenmesini artıracak faaliyetlerin desteklenmesine” şeklinde. Oradaki “ve” sonrakilere gitmiyor.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Yükleme öyle bağlanmıyor, o zaman yeniden ifade etmek gerekiyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben öyle okumuştum, “Halkın tabiat hakkında bilinçlenmesini ve toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine...” Çünkü bu yeni eklendi, bir paragraf eklendi. Yani dediğiniz şekilde de olabilir tabii.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – O zaman, yükleme geldiğiniz zaman yüklemde öyle bir hüküm yok.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yükleme de “korunmasına ve sürdürülebilir yönetimine” diyor zaten.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Tamam. “Bilinçlenmesine...”

RECAİ BERBER (Manisa) – “Desteklenmesine...” oraya kadar tek cümle olarak kabul edin. “Desteklenmesine, korunmasına ve yönetimine ilişkin usul ve esasları...” şeklinde okursanız öyle anlaşılıyor ama dediğiniz gibi “ve...” Çünkü şöyle: Orada “ve” olursa ta aşağıdaki “peyzajın korunmasına ve sürdürülmesine yönelik” diyor ya, aslında ondan öncekilerin hepsi virgül yani.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Bence bu eke hiç gerek yok yani yukarıdaki 1’inci madde aslında burada ifade edileni veriyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Fakat orada biraz daha katılımcı olsun diye ilave edilmiş.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – “Halkın tabiat hakkında bilinçlenmesi” deyiminin kanun metnine hiç girmemesini teklif ediyorum. “Halkın bilinçlenmesi” biraz fazla iddialı, halkı bilinçlendirmek hiç kimsenin haddi değildir, Türkiye Büyük Millet Meclisinin hiç değildir, biz onların temsilcisiyiz. Benim kanaatim bu yönde. Şöyle diyelim: “Halkın tabiatı korumaya yönelik katkılarının desteklenmesine...” diye devam edelim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ya da o zaman orasını çıkarıp “toplumun tabiatı korumaya yönelik”, “halkın” değil de.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – O da olabilir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Zaten onu çıkarırsanız, “toplumun tabiatı korumaya yönelik” dediğimiz...

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Daha doğru, evet.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – O da olabilir.

BAŞKAN – Cengiz Bey, tekrar alalım onu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bütün toplumu kapsayacağı için. Yani “halkın bilinçlendirilmesi ve” ifadesi çıkarsa oradan dediğiniz gibi, “toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesi...”

BAŞKAN – Siz o cümleyi tekrar...

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – “Toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarının desteklenmesine...”

BAŞKAN – Tabii bakanlık temsilcilerinin de bu konuda eğer görüşü varsa onları da alalım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Tabii yani bunu niye böyle düşünüyoruz, bilinçlenme çok mu önemli? Buraya koyduğumuza göre önemli herhâlde.

BAŞKAN – Sizin ilave edeceğiniz...

Burcu Hanım, siz mi yoksa...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ İŞLERİ UZMANI KOORDİNATÖR BURCU ALTINORDU – Efendim, Şöyle: Halkın bilinçlendirilmesi, yerelde yaŐayan insanlar korumayı yapacak kişiler aslında. O alanın neden korunduğunu bilmeleri gerekir ki ona katkı sağlasınlar yani biz o aıdan bakmıŐtık ama tabii...

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Efendim, halkı bilgilendirebiliriz ama halkı bilinçlendiremeyiz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şöyle: “Toplumun tabiatı korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetler...” dediğiniz zaman onu içeriyor zaten yani bilgilendirme, bilinçlendirme, hepsi bunun içine girer.

BAŞKAN – Yani bilinçlenmesinin yerine bilgilendirilmesini veya bilgilendirilmesine veya komple onun...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, “yönelik katkıları artıracak faaliyetler” dediğiniz zaman bu faaliyetlerin içine hepsini koyarsınız yani.

BAŞKAN – O zaman, düzeltilmiş hâliyle...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sadece Şu kısım: “Halkın tabiat hakkında bilinçlenmesini ve...” ifadesi çıkacak.

BAŞKAN – “...bilinçlenmesini ve...” kısmı çıkıyor, tamam.

Önerenin bu Şekliyle kabul edilmesini ben oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge bu deđiŐiklikle kabul edilmiştir.

Şimdi verilen önerenin deđiŐtirilmiŐ hâliyle 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

1’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi 2’nci maddeyi görüşmeye aııyorum.

Burada iki adet önerge var sanırım.

Madde üzerinde verilen önergeleri okutuyorum önce, tasarının 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının (m) bendiyle ilgili:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Tasarının 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının (m) bendinin aşağıdaki Şekilde deđiŐtirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Habitat elverişli koruma seviyesi: Habitatın tabii kapsam alanı sabitse veya artıyorsa, uzun dönemde kendini devam ettirebilmesi için gerekli belli bir yapı ve işlev mevcut olup gelecekte varlığını sürdürme olasılığı varsa ve tipik türlerinin koruma durumu elverişli ise; bir habitat ve tipik türleri üzerindeki, türlerin bu habitattaki uzun vadeli tabii dağılımını, yapısını, iŐlevlerini sürdürmesini ve tipik türlerinin uzun vadede hayatta kalmasını etkileyebilecek tesirlerin toplamını,”

Selina Doğan

Recai Berber

Özkan Yalım

İstanbul

Manisa

UŞak

Ali Şeker

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen?

Selina Hanım, siz söz alacak mısınız?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Yok, ben başka bir Şey ifade edeceğim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Şimdi mi? Biraz sonra bu önergeyi isterseniz...

Mustafa Hocam, buyurun.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Başkanım, bu cümlede de ifade zaafı var. Türkçede altı kelimededen fazla cümleler zaten kendi içinde bir farklılık taşır. Yani bu cümle bu hâliyle bana bir şey söylemiyor. Yeniden ele almak ve Türkçe açısından tam meramımızı ifade edecek şekilde yazılmasının uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – O zaman burada bir öneriniz varsa alalım Hocam.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Yani bir önerim yok. Bu, muhtemelen İngilizceden çeviri, o çeviri metnine bakıp ona göre yeniden değerlendirmek lazım.

BAŞKAN – Bence burada düzeltebilirsek iyi olur Hocam bunu, yoksa bizim bu şekilde asli komisyona göndermemiz gerekecek sonra.

RECAİ BERBER (Manisa) – Buradaki bakanlıktan arkadaşlarımız ne diyor?

BAŞKAN – Sizlerin bir görüşü var mı arkadaşlar?

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Yani içselleştirilmiş bir cümle değil bu, uzun bir cümle.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; aslında direktiflere baktığımız zaman “habitat elverişli koruma durumu” diye bir kavram var. Fakat bu kavramın içselleştirilmesi, ondan sonra uygulamada kavramsal olarak anlayıp boşluklar olacağı için, biz özellikle kanun metnindeki metni uzun süre müzakere ederek, gerek de bu NATURA 2000 kapsamındaki uzmanlarla da müzakere ederek böyle bir metin taslağı oluşturduk. Şu anki gelen teklif Habitat Direktifi’ndeki açılımın Türkçe tercümesi gibi bir şey. Biz bunu birazcık daha Türkçeleştirip anlayabileceğimiz metin hâline getirmeye çalıştık.

Arz ederim.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – “Tipik tür” tabiri teknik bir tabir midir?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Evet, o korunan alanı veya habitatı temsil eden tür anlamında aslında.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Ama tipik olmayan tür yoktur, her tür tipiktir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Özellikli anlamında kullanılmış. Özellikli anlamında kullanılıyorsa Türkçesi bunun özelliklidir yani.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Nesli tükenen tip olabilir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ya da özelliklidir işte yani.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Aslında şöyle müsaade buyurursanız: Örneğin bir habitat var, bu habitatı temsil eden belli türler vardır. Eğer o tür varsa, örneğin kurdun yaşadığı bir alan veya bir sansarın yaşadığı alan veya bir kirpinin yaşadığı alan, bunun çevresine baktığımız zaman birçok tür vardır. Eğer o kirpi varsa ve yaşamını devam ettiriyorsa aslında oradaki diğer türlerin de devamlılığını gösterdiği için buradaki tipik tür bizim oradaki temsil edilen türdür, o habitatı temsil eden gösterge tür anlamındadır.

BAŞKAN – Biz önergeyi bu şekilde oylamaya sunalım da -dediğimiz gibi- bu endişeleri rapora yazalım.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – İçeriğine karşı değilim ben, ifadesine karşıyım.

BAŞKAN – Şimdi nergeyi ben oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerindeki diğer nergeleri okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Tasarımın 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının () bendinin aşağıdaki Şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Sürdürülebilir kullanım: Türlerin ve habitatların, biyolojik çeşitliliğin korunması dikkate alınarak ve alan kapasitesi ile popülasyon düzeyleri göz önünde bulundurularak, yok olmayacak Şekilde kullanımını,”

Recai Berber

Manisa

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/838) esas sayılı Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının () bendinde yer alan “yok olmayacak” ifadesinin “mevcut varlığını srdreebilecek ve geliştirebilecek” ifadesiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selina Doğan

Recai Berber

zkan Yalım

İstanbul

Manisa

UŞak

Ali Şeker

İstanbul

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – “Yok olmayacak” da, bu da Türkçe tabir değil yani. Cümlede iki tane “ve” var. Bir cümlede iki tane “ve” olmaz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Şimdi, “yok olmayacak” demek bir çift kaldığında yok olmayacak, biz korunmasını esas alıyoruz.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Eyvallah, ben içeriğine bir Şey demiyorum.

BAŞKAN – Bakanlık temsilcileri buna, “yok olmayacak” hususu üzerine ilave edecek bir Őeyiniz var mı?

RECAİ BERBER (Manisa) – “Sürdürülebilir ve yok olmayacak” diyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Mevcudun korunması ve geliştirilmesi” ifadesini yani Şimdi, “yok olmayacak” deyince Nuh’un gemisi de yok olmayacak örneğine örnek teŐkil ediyor. Türler bir çift kaldığında yok olmamiŐ oluyor yani.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Türlerin, habitatların biyolojik çeşitliliğin alan kapasitesi ve popülasyon...

BAŞKAN – Bak, orada çok ufak bir nüans farkı var. Sizin bir ekinceniz var mı? “Mevcut varlığını srdreebilecek ve geliştirebilecek”, “yok olmayacak” yerine bunu...

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIğI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Uygundur, olabilir.

BAŞKAN – O zaman, buna bir ortak önerge verelim Recai Bey, siz de buna imza atarsınız.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – İşimiz zor yani öyle bir kanun çıkarıyorsunuz ki anlaşılması için ayrıca bir imla kılavuzu gibi... “Popülasyon düzeyleri”ni falan kullanmayalım arkadaşlar ya.

BAŞKAN – Önergeyi değiştirilmiş Şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/838) esas sayılı Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (I) bendinin aşağıdaki Şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“I) Habitat: Belli bir türün yaşaması, üremesi veya yaşam döngüsü içerisindeki bir bölümü geöirdiği doğal yaşam alanını,”

Selina Doğan

Özkan Yalım

Ali Şeker

İstanbul

Uşak

İstanbul

BAŞKAN – Selina Hanım, habitatın tanımıyla ilgili herhâlde bir Şey kullanmışımız. Sizin ilave edeceğiniz bir Şey var mı Selina Hanım, yoksa...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Yok.

BAŞKAN – Bakanlık temsilcilerimiz, habitatın tanımıyla ilgili bu herhâlde bire bir tercüme anladığım kadarıyla yine aynı Şekilde.

Önerge üzerinde başka Őöz almak isteyen var mı?

Tekrar bir okutabilir miyiz arkadaşlar, ifadeler biraz daha karmaşık öünkü?

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – (I) bendi değil mi?

BAŞKAN – (I) bendi, evet.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Başkanım, bire bir öevirmeden ileri gelen bir...

BAŞKAN – Yani endişeniz neden kaynaklanıyor, onu da tam anlayabilirsem...

“I) Habitat: Belli bir türün yaşaması, üremesi veya yaşam döngüsü içerisindeki bir bölümü geöirdiği doğal yaşam alanını,”

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Yani daha kapsayıcı.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Şimdi, bizim buradaki tamamıyla direktiften alınan bir tanım. Yani bunu aldığımızda, o Avrupa Birliği müktesebatıyla ilgili Őeyde problem çıkabilir.

BAŞKAN – Tabii, onlara dikkate etmek lazım. Onu, dediğiniz gibi, yine belki asli komisyon bu habitatın tanımlamasıyla ilgili... Bizim alanımız değil, biz burada direktifle hareket ettiğimiz için... Tamam.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Nurettin Bey, bu metni yeniden bir hukuköuyla birlikte lütfen ele alın. Dilci ve hukuköuyla bu bir hukuk ve dil metni hâline dönüşün yani bu hâliyle öok zaafı olan bir metin.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Hayhay Sayın Vekilim.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Bizde bir Şey var, tekniğin bir faikiyeti, üstünlüğü, bir mümtaziyeti var filan zannediyoruz. Hayır, dilin alanı dildir arkadaşlar. Dilin alanı dilin kurallarına tabidir. Tıp terimini de ifade etsek, mühendislik terimini de ifade etsek, felsefi en derin problemi de ifade etsek dilin kurallarına uymak zorundadır. Türkçenin kurallarına teknik de olsa uyacak, tıp terimi de olsa uyacak yani buna İspanyol Gasset “uzmanlık barbarlığı” diyordu. Birtakım uzmanlık bilgilerinin insanları bazı kurallardan muaf tutacağını varsaymak geçtiğimiz yüzyılın başında çok tartışılmış, öyle bir Şey yok. Dil neyi ifade ederse etsin dilin kuralına tabidir, teknik de olsa.

Özür diliyorum.

BAŞKAN – Evet, Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/838) esas sayılı Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (p) bendinin sonuna “Göçmen kuş türlerinin uçuş koridorlarını” ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Selina Doğan
İstanbul

Ali Şeker
İstanbul

Özkan Yalım
UŞak

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Bence bu madde bunu kapsıyor yani ilave olarak böyle bir ayrıntıya gerek olmadığını düşünüyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) - Şimdi burada “biyolojik çeŐitliliđin korunması ve devamlılığın sağlanması amacıyla yönetilen kara, kıyı, su ve deniz alanları” dediğine göre hepsini kapsıyor. Kuşlar da bu, herhâlde, biyolojik çeŐitliliđin içine giriyor yani.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Şimdi, burada “kara, kıyı, su ve deniz alanlarını” diyor.

RECAİ BERBER (Manisa) - Onun dışında bir alan yok ki yani.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hava koridoru?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hava koridoru kara alanı kabul edilmiyor mu?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kara değil, hava sahası.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Korunan alan Sayın Vekilim bu.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – “Hava, kara” diyebiliriz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Şimdi, burada özellikle çevreci örgütlerin de bu konuda hassasiyetleri var. Göçmen kuş türlerinin uçuş koridorlarının...

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama hayır, benim demin dediğim: Şimdi o hava koridorunu koyduğunuz zaman onun altındaki alanı da ilave etmek zorunda kalırsınız.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Ben de onu söyleyecektim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Korumayalım mı, koruyalım mı? Biz, koruyan tarafta mı olalım, korumayan tarafta mı olalım?

RECAİ BERBER (Manisa) – Koruyalım da yani bir güzergâhı komple bu alanı da yani üstü, hava koridorunu korumaya kalktınız, bunu korumak için aŐađdaki alanda bir Şey yaptırmamanız gerekli.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bakın, siz bunu bu kuş türlerinin yaşam hakkını da dikkate alarak planlamanız gerekir noktasında...

Şimdi, özellikle İstanbul için ben size söyleyeyim: İstanbul’da göçmen kuşların uçuş koridorları tamamen beton yığınlarıyla kaplanmış durumda. Kuşlar eskiden durdukları yerlerde, konakladıkları yerlerde konaklayamıyorlar ve bu türler azalıyor, bu türlere bir zararımız oluyor.

Bir başka sıkıntı da, işte, üçüncü havalimanı yapıldı oraya. Orada kuşları düşünmüyoruz hadi, uçaklarda giden insanları da mı düşünmüyoruz? Yani orada bir kuş sürüsüne uçak girdiğinde uçaktaki insanların da emniyeti sıkıntıya düşüyor. Yani o kadar yüksek binalar yapıldı ki, artık kuşlar onlara çarpıp ölüyor ve çok sayıda kuş gökdelenlere çarparak -özellikle Amerika’da da bu sıkıntı var, Türkiye’de de bu sıkıntı var- camlara çarparak hayatını kaybediyor.

Madem biyoçeşitliliği, çevreyi koruyacağız, koruyucu tabirlere önem verelim.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hani demin zaten ben ilk endişemi dile getirdim...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Belirtmiştiniz de.

RECAİ BERBER (Manisa) - ...fakat korunan alan kavramı içine, kara, deniz, hava da giriyor mu yani?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hava da giriyor yani işte, havada da canlılar yaşıyor. Kuşlar havada yaşıyor yani.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Vekilim, izah edebilir miyim?

Şimdi, tabii, “korunan alan” tabiri olunca Sayın Vekilimin hassasiyetini belirten maddeyi zaten (g) bendi karşılıyor efendim “ekolojik koridor” diye. Çünkü korunan alan olduğunuzda sınırlarınızı belirlemek zorundasınız.

BAŞKAN – “Türlerin geçişine imkân sağlayan” diyor zaten, orada herhangi bir... “Karadan, yerden” demiyor. “Türlerin geçişı” yani “geçiş” derken, kara, hava bahsetmeden genel olarak...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Buraya bir “hava koridoru” şeyinin ne mahzuru var?

BAŞKAN - Yani bizim için mahzuru yok tabii de, bu bire bir direktiflerden alındığı için bizim burada öyle çok... Belki asli komisyonun şeyi olabilir yine Ali Bey.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yani Şu “göçmen kuş türlerinin uçuş koridorlarını” ilave edin madem (g)’ye. Yani, maksat, buradaki bu gökdelenler, anormal -hani hep “Dikey yapılaşmaya karşıyız.” deniyor ya- o dikey yapılaşmalar kuşların yaşam hakkına tecavüz ediyor ve biz bunu burada bu kanunla korumamız lazım.

BAŞKAN – Şimdi, Avrupa Birliğine bire bir uyumu zaten burada esas aldığımız için, biz mevzuatlar çerçevesinde direktifler bire bir alındığına göre bizim burada ilave bir şey yapmamız belki çok uygun olmayabilir ama bu çok...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkanım, zaten burada dikkat ederseniz gene bir alandan bahsediliyor, koridor da bir alan.

BAŞKAN – İlave “hava” ifadesi koydurmak... Bence asli komisyonda ancak tartışılıp görüşülebilecek bir konu.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkanım, “asli komisyonda görüşülmek üzere” diye şerh koydursak.

BAŞKAN - Tabii, tabii, siz şerhinize onu da yazabilirsiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz Şerhimizi koyalım yani.

Yani Şimdi, oyle bir Şey ki, biz bire bir görüyoruz, yani Çin seddi gibi alanlar var ve o kuşlar artık oralarda yoklar.

BAŞKAN – Buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, tabii ki “hava koridoru” kavramına yani bir korunan alan kapsamında baktığımız zaman Şu an dünyada kabul görmüő olan sadece Avrupa Birliği mevzuatı değil, Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) var. Dünyanın birçok ülkesindeki gerek kamu kuruluşlarının gerek sivil toplum kuruluşlarının gerekse birçok organizasyonu içerisine aldığı, bu kuruluŐun tanımlamıŐ olduğu bir korunan alanlar kategorisi var. “Hava koruma kategorisi” adında bir koruma statüsü yok. Yani bahsedilen koruma alanları tanımlanmış orada. Avrupa Birliğinin mevzuatı da zaten bununla rtŐuyor, çok çeliŐen bir durumu da yok.

BAŞKAN - Şimdi, nergeyi ben oylarınıza sunuyorum müsaade ederseniz?

Bir Şey söyleyecek misiniz Sayın MsteŐarım?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ SELÇUK BAYRAKTAROĞLU – Sayın Başkanım, Orman ve Su İŞleri Bakanlığı yetkilimizin söylediği gibi hem HABİTAT direktiflerinde hem de kuş direktiflerinde böyle bir alan koruma yok. Yani kanunumuz kuş direktiflerine tanımlar bölümü de uygun. İki ekincemiz vardı bizim, onları da zaten önergelerle kabul etmiş oluyoruz. Bizce uygundur bu Şekliyle.

BAŞKAN – Tamam.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmemiştir.

2’nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi nergelerle deđiŐtirilen hâliyle 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, son olarak 14’üncü maddeyi görüşmelere açıyorum.

14’üncü madde üzerinde söz talebi var mı?

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Başkanım, asli komisyona iade edelim yani burada da redaksiyon problemleri var, onu dikkate alarak o Şekliyle dzeltsinler.

BAŞKAN – Ama o deđiŐiklikleri yapmıştık biz daha önce.

Yine, o zaman 14’üncü madde üzerindeki iki önergeyi okutalım.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/838) esas sayılı Kanun Tasarısı’nın 14’üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selina Doğan

Ali Şeker

zkan Yalım

İstanbul

İstanbul

UŞak

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Tasarının 14’üncü maddesinin (1)’inci fıkrasının birinci cümlenin aşağıdaki Şekilde deđiŐtirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu Kanun kapsamında korunan alanlarda; korunan alan kategorilerinin özellikleri veya bu alanlardaki izleme çalışmalarının sonuçları dikkate alınarak, bilimsel gerekçeleri ortaya konmak suretiyle ve Bakanlıkça belirlenecek esaslar kapsamında, Bakanlıkça resen veya gerçek ya da tüzel kişilerin talebi üzerine yeniden değerlendirme işlemi başlatılabilir.”

Recai Berber

Manisa

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen?

Mustafa Hocam, bir şey mi diyorsunuz?

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Yani redakte edilerek...

BAŞKAN – Aynı şekilde...

Şimdi 14’üncü madde üzerinde verilen önergeyi, Recai Bey’in verdiği önergeyi oylarınıza sunacağım...

BAŞKAN – Buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Sayın Vekilim, önerimiz o “bilimsel” şeyini çıkarırsak çünkü bu kurumsal olarak değerlendirilecek, biz de bir kurumuz. Yani değerlendirirken tekrar böyle “bilimsel bir rapor” demek çok şey olmaz, sadece bilimsel...

BAŞKAN – Avrupa Birliği Bakanliğı ne görüş sunacak onda?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Biz görüştük, onlar da “Uygun.” dediler.

BAŞKAN – Uygun buldular mı?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Evet.

RECAİ BERBER (Manisa) – O zaman “bilimsel gerekçeleri ortaya koymak suretiyle” ifadesi çıkacak mı?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRÜ NURETTİN TAŞ – Hayır, sadece “bilimsel” çıkacak, “gerekçeleri ortaya koymak suretiyle”...

BAŞKAN – Önergeyi bu düzeltilmiş şekliyle ben oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, kabul edilen önergeler doğrultusunda değiştirilen 14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli üyeler, maddeler üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, tasarının tümü üzerinde oylama yapacağım.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhlerini en yakın zamanda gönderirlerse onu o şekilde asli komisyona göndereceğiz.

Hayırlı olsun.

Toplantımızı tamamlamış bulunmaktayız, bir sonraki toplantıda görüşmek üzere toplantıyı kapatıyorum.

Değerli bürokrat arkadaşlara da katkılarından dolayı da teşekkürlerimi sunuyorum, hepinize hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.57

